

A SZENTLÉLEK a nagy ismeretlen

MIÉRT ISMERETLEN A SZENTLÉLEK?

A Szentlélekről nehéz prédikálni. Sokszor emlegetjük az Atya Isten fenséges hatalmát, Jézus Krisztus tanításait, életének és földi szolgálatának ezer tanulságait, de a Szentlélekről legfeljebb csak általánosságokat mondunk. Bizonyítjuk személyes voltát, frázisokat mondunk a kinyilatkoztatásban, a világ fenntartásában betöltött szerepéről. Valljuk, hogy az egyházban ő jelen van, de életünk sokszor már nem ezt tükrözi. Ezért hát szégyenkező hallgatásba menekülünk. Pedig a Szentlélek tanít meg arra, hogy a világban hogyan kell Krisztust követni. Kálvin írja, hogy „a Szentlélek a maga fényével megvilágosít minket, hogy megtanuljunk és nyilván megértsük azt, hogy Isten jóságának milyen mérhetetlen bőségét bírjuk a Krisztusban”. A mai kereszténység kicsinyhitűségének egyik aggasztó jele az, hogy Isten jóságát, kegyelmét nem veszi észre. Valamiféle nagyon elfoglalt mennyei bankigazgatónak tartjuk Istent, akinek óriási lehetőségei vannak, de nincs ideje velünk foglalkozni. Így nem csoda, ha egy mai keresztény öröm és hálahiányos.

Isten terve, Krisztus megváltói munkája, a Szentlélek által lesz mindennapi életünkben nyilvánvaló valósággá. Sokat beszélünk a Szentlélek csodáiról és hallgatunk a mindennapi életünkben megnyilvánuló erejéről, láthatatlan munkájáról. Igényként fogalmazzuk meg azt, hogy újonnan kell születnünk, de sokszor arra a lehetetlenre vállalkozunk, hogy mi akarjuk magunkat mássá tenni. Pedig Jézus soha, és ma sem hagy minket magunkra. A Szentlélek munkájának a megértése az a tengely, ami körül hívő életünkben minden forog, mozog. A Szentlélek teszi jelenvalóvá, életünk valóságává a megváltás jó hírét. Akkor miért hiányzik, miért oly ritkán hangzik szószékeinkről a Szentlélekről szóló bizonyosságtevés?

Ha a Szentlélekről tanítunk, két kísértéssel kell megküzdenünk. Az egyik egy hamis objektivizmus. Ez a felfogás, privatizálni szeretné a Szentlelket. Az egyházszervezet hivatalos ellenőrzése alá akarja vonni a Szentlélek munkáját. Csak az egyházi hatalom engedélyével lehet a keresztény gyülekezetekben a Szentlélek munkájáról beszélni, és erejével szolgálni. Így az egyház, élő organizmusból organizációvá silányul. A másik kísértés a hamis szubjektivizmus, a karizmatikus káosz. Érzéseinkkel keverjük össze a Szentlélek valóságosan megnyilvánuló erejét és így veszítjük el a Szentlélek igazi munkáját, a közösségteremtést, az ige életújító hatalmát. A Szentlélek szinte ismeretlen a keresztények előtt is. H. Berkhof így ír: „A Szentlélekről szóló tanításban egyfelől az institucionalizmus (intézményesültség), másfelől pedig az individualizmus jutott érvényre. Ez a két egymással szembenálló szemlélet egyformán hibás introvertált (befelé forduló) és statikus pneumatológiához (Szentlélekről szóló tanításhoz) vezetett.” Pedig a Biblia soha nem nézi az embert egyedüliségében, hanem mindig Istennel, világgal és a másik emberrel való közösségében.

Ami hiányzik, azt hamisítják. A Szentlélek belső, közösséget teremtő munkájával is így történik ez. Minden, magát kereszténynek valló egyházi diktátor a Szentlélek birtokosának vallja magát. Túlracionalizált világunkban népszerűek lettek a pszichológiai trükkökkel operáló csodatevők, parapszichológiai fenomének, akik a Szentlélekre hivatkoznak, de minden tettük arra irányul, hogy eltakarja a Szentháromság harmadik személyének valós munkáját. Manipulált világunkban minden szenzáció a valóság álruhája. Az élő hitű keresztények, akik érzik, tudják, hogy a szenzációs külső mögött nem pünkösd igazi Lelke van, szégyenlősen hallgatnak. Nem vállalják a „karizmatikus káoszt”, de a Szentlélek valós, embereket újjászülő munkájáról is egyre félénkebben beszélnek.

Ha a kereszténység nem a mindennapi döntéseinket meghatározó valóság, hanem egy ideológia, vagy csupán kulturális örökség, tradíció, akkor a Szentlélek bennünk végzett munkája elmélet marad, és nem tapasztalati valóság. Viszont a Lélek vezetése nélkül nem lehet érvényes keresztény életet élni, csak szerepet lehet játszani. Ezért a tradicionalista, intézményekbe fulladt kereszténység is hozzájárul a Szentlelket hamisítók sikereihez. Az egyre jobban csökkenő tapasztalatok hiányában erre a kihívásra az egyház úgy felel, hogy tanná formálja a gyakorlatot. A tanítás viszont nem tud helyes gyakorlati ismereteket teremni akkor, ha a mindennapokban nem termi meg a gyümölcsét. Ez a kereszténység mai hitelvesztésének az oka.

Újjászületett emberként, csak a Lélek vezetése alatt lehet járni. Csak a Szentlélek hatalma alatt álló közösség a Krisztus teste, ami olyan organizmus, ahol a tagok nem egymás ellen, hanem egymásért élnek. Sajnos erre egyre kevesebb példát látnak az emberek. Ebben a könyvben annak a titkát keressük, hogy hogyan lehet a Szentlélek vezetése alatt élni, mert ez a hiteles kereszténység titka. Ma sokan beszélnek a kereszténység végéről, ami azért következhet be, mert a keresztények hitelképtelenek lettek. Életünk annyira eltér a krisztusi alapelvektől, hogy az emberek egyre nehezebben hiszik el, hogy mi Jézus tanítványai vagyunk. Kevesen tudják elfogadni azt, hogy a kereszténység jövője – Isten országa. De ezt a jövőt addig nem lehet látni, felfedezni, amíg nem kerülünk Isten Lelkének vezetése alá.

A Szentlélekről szóló tanításunk erőtlenségének nem elméleti, dogmatikai okai vannak, hanem gyakorlatiak. Könnyebb Isten végtelen hatalmáról prédikálni, könnyebb Jézus Krisztus életéről és tanításáról múlt időben beszélni, valahogyan ilyen formán, hogy „egyszer régen, amikor...”, mint a Szentlélek jelen idejű hatalmát és vezetését elfogadni. Melancton helyesen tanította: „Mi az istenség titkát imádjuk. Ez helyesebb, mintha kutatnánk azokat”. A Szentlélek megítél, és utat mutat. Őt mindennapi önzésünk feladásával lehet követni. A Szentlélek – Isten jelen időben. Ő engem ma szólít meg, ma akar engedelmességet tőlem. Ha Krisztustól messze kerültem, mert az énem eltakarta őt, az isteni harmadik személyben, megismerhető lesz az Atya és a Fiú, mert a Szentlélek legfontosabb megnyilvánulási formája a szeretet.

KI IS A SZENTLÉLEK?

Egy Istenben hiszünk, akinek három önálló, személyes arca fordul felénk. Az Atya nem apa, hanem olyan, mint az apa. A világegyetem ura, akiről Pál így ír: „*mert őbenne élünk, mozgunk és vagyunk*” (ApCsel 17, 28). A Fiúisten nem született, nem fia valakinek. Ő az Isten Fia, aki emberré lett, belépett a mi téri, idői világunkba (Róm 8, 3. 1Jn 4, 9-10), hogy az Atya szeretetét összekapcsolja velünk, hogy így általa mi Isten fiaivá lehessünk újra. A Szentlélek nem csak lélek, hanem olyan, mint a lélek. Isten bennünk megnyilvánuló arca. Így találkozhatunk Istennel a kozmikus, az immanens és a pszichikus térben. Ezért nem tudunk tőle elmenekülni. Isten az egy, és a három. Így teljes, a gyakorló keresztény hitében így élhető meg. Ennél nem sokkal több, amit az istenségről a Bibliából tudunk.

Ha a Szentlélek csak egy erő volna, akkor az ember uralhatná, felfedezhetné, alkalmazhatná az életében, De a Biblia szerint nem mi uraljuk a Szentlelket, hanem az ő uralma alá kell helyeznünk az életünket. Ezért személy ő és nem erő. Nem mi alkalmazzuk őt, hanem ő használ minket: irányít, vezet, és közösségbe épít minket Istennel, egymással és a világgal. A Bábeli nyelvzavar (1Móz 11, 1-9) ellentéte pünkösöd. Bábelben az Isten helyére törő ember elveszítette a közösségalkotás legfontosabb eszközét, a közös nyelvet. Pünkösdkor ezt kapta vissza az ember a Szentlélek kitöltése nyomán. Érteni kezdték egymást az emberek.

Mind az Ó, mind az Újszövetség a Szentlélek személyes voltáról tesz bizonyosságot. Az Ószövetségben a Szentlélek adja tudtul Isten személyes akaratát, és ő is hajtja azt végre (Ézs 40, 13. Zsolt 139, 7). Ő munkálja az Újszövetséget, amikor Isten szövetségi okmánya, a törvény, az ember szívének hústáblájára kerül (Jer 31, 31-33. Zsid 10, 16). Igazat kell adnunk Emil Brunnernek, a 20. század egyik legjelesebb protestáns teológusának, aki azt írta: „Ez a három név – Atya, Fiú és Szentlélek – egységben és különbözőségben az egész Újszövetség tartalma és értelme” (Dogmatik I, 216). A Szentlélek nem vigasztalás, hanem a Vigasztaló (Jn 14, 16), aki Isten népének vezetője, pártfogója (Jn 14, 26. 16, 13), aki személyként cselekszik. Tanít, tanúskodik, vagyis régies szóval, bizonyosságot tesz (Jn 15, 26). Ő ihlette a Szentírást (2Tim 3, 16), és ezen keresztül szól ma is hozzánk úgy, hogy az ihletett ígét bennünk megeleveníti. (2Pét 1, 21). A Szentlélek hív el a szolgálatra (ApCsel 13, 2), ő jár közben értünk (Rm 8, 26-27) Meg lehet szomorítani (Ef 4, 30), ellene lehet néki állni (ApCsel 7, 51), lehet őt gyalázni, káromolni (Mt 12, 31-32. Mt 12, 23).

Az értetlenkedés oka nem a Bibliában van. A racionalizált gondolkodási forma nem viseli el a gondolkodási módunkat meghaladó titkokat. Amikor a 18. század végétől egyre inkább az „Ész istennőjét” emelte trónra az ember, a teológia is egyre jobban szabadulni szeretett volna a hittitkoktól. Az egyház először az alkalmazkodás, a racionalista kompromisszumok útján próbált védekezni, másfelől pedig a vallást csupán egy irracionális élménynek tekintette. Hiába fogalmazott az ókori hitvallás világosan Isten egységéről és hármasságáról így: *„Az egyetemes keresztény hit pedig ez: az egy Istent a háromságban, a háromságot pedig az egységben tiszteljük; ne keverjük össze a személyeket, se a lényeket szét ne válasszuk”* (Athanasiusi hitvallás 6. sz. vége). Ebben a háromságban nincs korábbi és későbbi, nincs nagyobb sem kisebb, hanem mind a három személy egyformán örökkévaló és egymással egyenlő.

A zavart az is fokozza, hogy a mai ember mást ért a személy fogalmán, mint ahogyan az ókorban erről a fogalomról gondolkodtak. Ma személynek nevezzük az önálló értelemmel, érzelmvilággal és önálló akaráttal rendelkező egyént, az individuumot. A személy fogalmában a lehatároltság, a másság lett a döntő elem. Ha a személy szót a Szentháromságon belül így értenénk, akkor nem egy, hanem három istenben hinnénk. A három személy a Szentháromságon belül nem azt jelenti, hogy Istenben három önálló, külön „személyiség” van önálló értelemmel, érzelmekkel és akaráttal, hanem azt, hogy az Atya, a Fiú és a Szentlélek öröktől fogva önállóan, megkülönböztethető módon létezik – egységben egymással. A Szentháromságban nem az istenség hármasságát, hanem egységüket nehéz megérteni. Ez a tanítás nem a különállóságra, hanem a kölcsönösségre, a személyek közötti harmóniára teszi a hangsúlyt. Szentháromság az egy Isten háromféle létezési módja, háromféle neve, létformája. Isten „lényében” egy, de „létformájában” három. Egy Isten van, de ez az egy Isten háromféleképpen létezik. A racionális gondolkodás számára ez egy felfoghatatlan hittitok. Hiszen a végtelent, a mindenhatóságot, az örökkévalóságot nem tudjuk értelmünk számára elképzelhetővé tenni. Istennel együtt kell járni, meg kell tapasztalni, nem pedig okoskodni róla.

Az egyetlen szent, és örökkévaló Isten az emberiség történetében először, mint teremtő és gondviselő Atya, mint törvényadó, tanító; majd ezt követően Jézus Krisztus testet öltésében, mint megváltó, kiengesztelő Fiú; végül pedig mint újjáteremtő Szentlélek Isten nyilatkoztatja ki magát számunkra. Ha megtagadjuk őt, mint teremtőt és törvényadót, értelmetlen lesz számunkra, mint megváltó, közbenjáró Isten. Ha viszont bennünk nem történik meg Isten újjáteremtő munkája, amit Isten a Szentlélek teremtői hatalmával végez el, képtelenek leszünk arra, hogy megismerjük őt. Akarata rejtve marad előttünk. Pedig ő nem a rejtőzködő Isten, hanem a kinyilatkoztatás Istene. Ezért nem azon kell a fejünket törni, hogy

hogyan három az egy, hanem tapasztalnunk kell munkáját az életünkben. Ha Istent hűségesen követjük, akkor minden dolgunkban átéljük Isten transzcendenciáját, vagyis végtelenségét, az emberi ész számára kiszámíthatatlan valóságát. De ugyanakkor átéljük azt is, hogy Jézus Krisztusban a végtelen Isten térben és időben, történetileg elérhető lesz, megtestesül (kondesztendencia). De ez nem lenne számunkra megoldás, az örömhír, a Szentlélek bennünk végzett teremtő, megújító munkája (indesztendencia) nélkül. A keresztény Istenhit – hit Isten kinyilatkoztatott hármasságában: a teremtő és gondviselő mennyei Atyában, a kiengesztelő és megváltó Fiú Istenben, Jézus Krisztusban, és a megszentelő Szentlélekben.

Újra meg újra megújuló, értelmetlen vitáink helyett jó volna megszívlelni Regin Prentner dán professzor megállapítását: „Ha a Szentháromság teológiáját elszakítjuk Isten imádásától, akkor csupán 'logikai abszurdum' marad. Persze ez nemcsak a Szentháromságtanra vonatkozik. Mert minden teológiai tétel, amelynek nincs szerves kapcsolata Isten imádásával, egymagában nem más, mint logikai lehetetlenség” (Dogmatik I. 42).

A kereszténység mai csődjének egyik oka, hogy életformából elmélet lett. Krisztus követése helyet Jézus isteni-emberi természetéről gyártunk elméleteket. A Szentlélek bennünk elvégzendő, közösséget építő munkája helyett a „megkülönböztető”, privatizálható igazságok után nyomozódunk. Számunkra, mai keresztények számára a szeretet már nem cselekvés, csak a cselekvés elmélete. Az ember azért tud Istenről, mert ő kinyilatkoztatja önmagát. Mi sokszor csak a róla szóló tanításokon vitatkozunk és közben a kapcsolatunkat elveszítjük vele. Ma nem az a kérdés, hogy milyen is valójában Isten, hanem az, hogy hogyan vagyok én az ő képére és hasonlatosságára teremtett ember. A mai életünk kulcskérdése: a jelenlévő Isten.

A SZENTLÉLEK JELENLÉTE A VILÁGBAN

A három-egy Isten munkájában egyfajta munkamegosztás tapasztalható. Az üdvösségtörténet minden pontján mindhárom isteni személynek megvan a maga feladata. A teremtésben „*Isten Lelke lebegett a vizek fölött*” (1Móz 1, 2). Az élet eredete, és fennmaradása tőle függ. A héber szövegben használt szó azt jelenti, amit a tojásait szárnya alatt melengető madárra szoktak mondani. Ha a Szentlélek végképp eltávolodna a világból, az a halált jelentené. „*Ha csak magával gondolna, visszavenné magához lelkét és leheletét, egyszerre kimúlna minden test, és az ember visszatérne a porba*” (Jób 34, 14-15. vö. 33, 4). A Szentlélek egyik legfőbb tevékenysége, hogy a kozmoszt, Isten teremtett világát megőrizze attól, hogy minden visszahulljon a káoszba. Kálvin szerint a Szentlélek az, aki 'Móz 1, 7 őskáosza és a teremtésnek a megváltás célba érkezésekor új éggé és földdé válása közötti időben a világ megmaradását munkálja. Így ő Isten gondviselésének személyes valósága.

De nemcsak a fizikai életünk fenntartója a Szentlélek. Ő a kinyilatkoztatás Lelke. Istenről semmit nem tudnánk, ha a Szentlélek azt ki nem jelentené (Mt 16, 13-17). Pál ezt az igazságot úgy fogalmazza meg, hogy „*senki sem mondhatja, hogy 'Jézus Krisztus Úr', csakis a Szentlélek által*” (1Kor 12, 3). Isten kinyilatkoztatott igéjének is ő az értelmezője (1Kor 2, 11). Ha nem ő vezet el az ige igazi megértéséhez, akkor a keresztről való beszéd is bolondság lesz (1Kor 1, 18). Csak az ő segítségével lehet Isten mélységeit kutatni (1Kor 2, 10). Csak így lehetünk Krisztus követői, mint akik „*nem a világ lelkét kaptuk, hanem az Istenből való Lelket, hogy megismerjük mindazt, amit Isten ajándékozott nekünk*” (1Kor 2, 12). A Szentlélek tehát elválaszthatatlan az önmagát kinyilatkoztató Istentől. A teljes Írás Istentől ihletett a Szentlélek által (2Tim 3, 16).

Jézus és a Szentlélek munkája elválaszthatatlan egymástól. Jézus a Szentlélektől fogantatott (Mt 1, 8-21), a Lélek keresztségében részesült (Mk 1, 9-10), a Lélek vezette a

kísértés pusztájába (Mt 4, 1. Lk 4, 1), ahol „*hosszú hasonlóan kísértést szenvedett mindenben, kivéve a bűnt*” (Zsid 4, 15). A csodákat Jézus nem a maga hatalmából hajtotta végre, hanem a Szentlélek által (Mt 12, 24-32). Jézus a Szentlélek által ajánlotta fel magát áldozatul érettünk a Golgotán, és így lett az Újszövetség közbenjárója (Zsid 9, 14-15). A Szentlélek támasztotta fel Jézust a halottak közül (Róm 8, 11). Jézus volt az első személy, aki a Szentlélek teljességét tapasztalta. Ezért az Újszövetség – egyedülálló módon –, a Szentlelket „Jézus Lelkének” (ApCsel 16, 7), „Isten Fia Lelkének” (Gal 4, 6), „Krisztus Lelkének” (Rm 8, 9. 1Pét 1, 11), „Jézus Krisztus Lelkének (Fil 1, 19) mondja.

Jézus úgy teljesítette a tanítványoknak tett ígérését: „*íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig*” (Mt 28, 20), hogy nem hagyta tanítványait árvakul, hanem kéri az Atyát, aki más Pártfogót, Vigasztalót küld. Ő lesz Jézus személyes képviselője, aki Jézus megváltói munkáját a bensőnkben hatékonyá, életünket átalakítóvá teszi. Az a küldetése, hogy „*amikor eljön, leleplezi a világ előtt, hogy mi a bűn, mi az igazság és mi az ítélet. A bűn az, hogy nem hisznek énbennem; az igazság az, hogy én az Atyához megyek, és többé nem láttok engem; az ítélet pedig az, hogy e világ fejedelme megítéltetett*” (Jn 16, 8-10). A Szentléleknek tehát az egyik feladata a keresztyének között, hogy meggyőzzön arról, hogy Krisztus megváltó szeretetére szoruló bűnösök vagyunk. A második feladata az, hogy Jézus isteni hatalmáról győzzön meg, harmadszor pedig Jézus ítélő hatalmának reménységét adja. Benne a Sátán, „*e világ fejedelme, megítéltetett*”. Ez az egyház hármaskör funkciója a világban.

A Szentlélek igazi működési területe az egyház, ami az Újszövetség tanítása szerint Krisztus teste. Az egyházat a Szentlélek élte és nem az alá és fölérendelésen alapuló hierarchikus szervezet. Az egyház a szentek közössége és nem a bünteleneké. Nem organizáció, hanem élő organizmus. Természetesen az egyháznak van szervezete is, de nem a szervezet a test! Az legfeljebb az a ruha, mely elkopik, „*kimegy a divatból*” és folyamatosan változásokra van szüksége ahhoz, hogy be tudja tölteni igazi hivatását. A test organikus közösség, amiben a tagok egymással karöltve tesznek valamit, de soha nem önmagukért, hanem a külvilágért. Pál ezért hasonlítja a testhez a keresztyén gyülekezet közösségét (1Kor 12, 12-27). Ahogyan Jézus a Szentlélek által öltött testet, úgy az egyház is csak akkor Krisztus teste, ha a Szentlélek szüli ezt a közösséget. Csak akkor működik „*illendően és rendben*” (1Kor 14, 40), ha benne a fej Jézus, és a Szentlélek tanítja meg szolgálni a tagokat. Egy tag akkor hal meg, ha a Szentlélektől kapott ajándékokkal nem tud másoknak szolgálni. Az egyház létének kettős kritériuma van: a szolgálat és a Krisztusban Istennel és a másik emberrel való közösség. Péter Gecsemáné kerti hadonászása óta (Jn 18, 10) világos, hogy karddal nem lehet egyházat építeni. Csak a balkezes Péterek hadonásznak. Az eredmény annyi, hogy a „*fülnélküliek*” száma nő, akik az evangéliumot ezután még nehezebben hallják meg. Mindenki hadonászik, aki a hitet érvekkel, bizonyítékokkal akarja védeni és nem tapasztalatokkal, szeretettel képviselni. Ezért az igazi hit – a szeretet által munkálkodik.

Az egyház Krisztus keresztyén alatt született, de Jézus magvetése pünkösdkor, a Szentlélek kitöltésekor érett be aratássá. A tanítványok közössége addig nem volt egyház, amíg arról folyt közöttük a vita, hogy ki tekinthető nagyobbaknak (Lk 22, 24-27). A keresztyén megértése nélkül nincsen egyház, hiszen az egyház szolgálatra rendeltetett. Ezért tanította így a Zebedeus fiak kérésekor Jézus tanítványait: „*Tudjátok, hogy a népek fejedelmei uralkodnak rajtuk, és a nagyok hatalmaskodnak rajtuk. De közöttetek ne így legyen: hanem aki nagyvá akar lenni közöttetek, az legyen a szolgálat, és aki közöttetek első akar lenni, az legyen a rabszolga. Mint ahogy az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért*” (Mt 20, 25-28).

Az egyház története akkor kezdődött „Amikor Jézus meglátta ott állni anyját, és azt a tanítványt, akit szeretett, így szólt anyjához: 'Asszony, íme, a te fiad!' Azután így szólt a tanítványhoz: 'Íme a te anyád!' És ettől az órától fogva otthonába fogadta őt az a tanítvány” (Jn 19, 26-27). A kereszttel együtt egy új közösség születik, amit nem vérségi szálak kötnek össze, hanem Jézus vére. Jézus nemcsak támasz nélkül maradt anyját bízta a szeretett tanítványra, hanem a tanítványt is rábízta Máriára. Ez a kölcsönösség ennek az új közösségnek az ismertetőjele.

Krisztust mindenkinél „jobban” szerető Péter - aki a Gecsemáné kertben még a kardjával is készen állt hadonászni - úgy lehetett ennek a közösségnek a tagja, hogy Jézus parancsára legeltetni, őrizni kellett azokat, akiket rábízott a Mester (Jn 21, 15-17). A feltámadás csodája nem volt önmagában elég ahhoz, hogy a tanítványok megértsék Jézus kereszthalálának, küldetésének a lényegét. Még a mennybemenetel előtt is az a lelkiület uralkodott rajtuk, ami ma is alkalmatlanná teszi az egyházat a szolgálatra. „Amikor együtt voltak, megkérdezték tőle: Uram, nem ebben az időben állítod fel újra a királyságot Izráelnek?” Jézusnak keményen vissza kellett utasítania tanítványait, még a búcsú pillanatában is: „Nem a ti dolgotok, hogy olyan időkről és alkalmakról tudjatok, amelyeket az Atya a maga hatalmába helyezett. Ellenben erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanúim lesztek Jeruzsálemben, egész Júdeában és Samáriában, sőt egészen a föld végső határáig” (ApCsel 1, 6-8). Aki uralomra és nem egymásnak szolgáló közösségre vágyik, az nem érti Krisztus titkát. De nem érti az egyház titkát sem, ami nem más, mint közös tanúskodás arról a Jézusról, aki uralkodás helyett szolgálni tanított. A mennybemenetelkor nemcsak a magányosság terhe zuhant a tanítványokra, hanem a Jézustól eléjük adott feladat nagysága is: tanúskodni kell a föld végső határáig. Felkészületlennek és erőtlenné érezték magukat. Szükségük volt a felháza.

Pünkösdi titka a várakozás csendjében van. Sokáig arra gondoltam, hogy a mennybemeneteltől pünkösdig eltelt napokat nagy, önmarcangoló békülésekre használták a tanítványok. De az imádságnak más volt a motívuma. Krisztus tanúként akarta őket az emberek elé állítani, és ez a feladat forrasztotta össze szíveiket. A tanúskodás, a bizonyágtétel közös kihívása teremtett közöttük egységet. Nem egyformák lettek, hanem a céljaikban lettek azonosak. Ez teremtett a Szentléleknek alkalmat arra, hogy értük cselekedjen.

Az egyház esemény és intézmény egyszerre. Benne mindig történik, épül valami. Ezért mondja háznak (egyháznak) a Biblia Isten népének közösségét. A ház sem önmagáért van. Krisztus lakik benne, ő az alapja és „szegletköve” (1Kor 3, 9-16. Ef 2, 20). Nem holt szerkezet, mert fejlődik, mert élő kövekből épül (1Pt 2, 2-6). Még nincsen készen, az élő köveket folyamatosan illeszti még a Szentlélek a templomhoz. Ezért mondja az efézusiaknak Pál, hogy „ráépültetek az apostolok és a próféták alapjára, a sarokkő pedig maga Krisztus Jézus, akiben az egész épület egybeilleszkedik, és szent templommá növekszik az Úrban, és akiben ti is együtt épültök az Isten hajlékává a Lélek által” (Ef 2, 20-22). Ebben az építésben mindhárom isteni személy – az Atya, Jézus Krisztus és a Szentlélek – szerepet vállal.

Ez a munka kezdődött el pünkösdkor. Az apostolok a bezárkózó félelem helyett erőt kaptak, képességet a szólásra. Bekövetkezett Babel ellentéte, „mert mindenki a maga nyelvén hallotta őket beszélni” (ApCsel 2, 6), vagyis mindenki megértette azt, amit Isten üzent. Imádságuk eredménye tehát az lett, hogy a másik ember számára szolgálni tudtak az Istentől kapott kincsekkel. Nem a szélrohám, meg a tüzes nyelv volt az igazi csoda. Ezeket a Biblia csak jeleknek mondja, hanem az, hogy elindult Jézus Krisztus új közössége a földön. Egy prédikációra háromezer ember döntött Jézus mellett. Ma háromezer prédikációra is ritkán dönt egy-egy ember. Kinyílt a szemük és a fülük Isten igéjének időszerű megértésére. Ma

pedig még a nehezen alvókat is álomra tudjuk szenderíteni prédikációink özönével. Az eddig tudott igéből megértett üzenet lett. Ma pedig a régen tudott ige sem válik gyakorlattá mindennapi életünkben. Ez volt Péter prédikálásának a titka és ez a mi gyengeségünk oka. Amit Péter elmondott, az a zsidók előtt nagyrészt köztudott volt. Az evangélium erejét a jelen időben megértett ige, az Istennel és egymással felismert közösség adja.

A jelen idejű igehirdetésnek, ami által a Szentlélek cselekszik, az a legfontosabb kritériuma, hogy az emberek megkérdezik: „*Mit tegyünk, atyámfiai, férfiak*” (ApCsel 2, 37). Az ilyen igehirdetés „szíven találja” a hallgatót és valami történni kezd nyomában. Isten nem érdemszerző jócselekedeteket várt, csak ennyit: „*Térjete meg, és keresztelkedjete meg valamennyien Jézus Krisztus nevében, bűneitek bocsánatára, és megkapjátok a Szentlélek ajándékát*” (ApCsel 2, 38). Az eredmény titka, a pünkösdi Lélektől érintett hívők magatartásában volt: „*Ezek pedig kitartoán részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban*” (ApCsel 2, 42). Vagyis, Krisztus tanításának elmélyült megértése párosult a tudatos közösségépítéssel, egymás gyakorlati segítségével és az imádsággal. Ez a Szentlélek jelenlétének a biztosítéka.

„HA NEM SZÜLETTEK ÚJJÁ VÍZTŐL ÉS LÉLEKTŐL...”

Az egyház kapuja az újjászületés, aminek a jele, látható megvallása a keresztség, az Atya, Fiú és a Szentlélek nevében. A keresztség nem pótolja az újjászületést, csak vallomás arról, hogy bennem valami történt. Isten szövetséges társa lettem. Ez nemcsak személyes döntést, hanem egy közösségbe való betagozódást is jelentett. A Szentlélek Jézust jelen idejűvé teszi az egyházban. Nem utánozni, imitálni akarjuk Jézust, hanem úgy leszünk jézusiak, hogy az az indulat lesz bennünk, ami a Krisztus Jézusban volt (Fil 2, 5). Ez nem egy jövőbeli cél, hanem a Szentlélek jelen idejű munkája. Csak úgy lehetséges, ha „Lélektől hordozottak” leszünk. Ez azt jelenti, hogy a Szentlélek vezetése alatt átalakul értékrendünk és nyomában az életünk is. Nem mi valósítjuk meg Jézust, hanem Jézus születik meg bennünk, hogy megvalósuljon bennünk az az új ember, amelyik győzedelmes lehet a bűn felett. A bűn ebben az összefüggésben nem egy-egy elkövetett hibás cselekedet, hanem lázadás az Istennel, emberrel és a teremtett világgal való közösségünk ellen. Ezért a Biblia újjászületéséről szóló tanítása nem csupán az ember szubjektív ügye, hanem a bűnös emberré, közösségi lényé válásának kapuja. Isten a szubjektív öncsalás veszélyétől a Szentlélek objektív, közösséget teremtő munkájával szabadítja ki az embert. Érzéseinkben vagyunk a leginkább megcsalhatók. Ezért van szükségünk a Szentlélek közösséget teremtő munkájára.

A krisztusi új ember megszületésének két döntő eseménye van: a megigazulás és a megszentelődés. Kálvin erről úgy tanított, hogy a Szentlélek nemcsak „újjászülő Lélek” (regenerator) hanem „megszentelő Lélek” (sanctificator) is az ember életében. A megigazulás egy pillanatnyi aktus. Benne Jézus elfogad bennünket úgy, ahogyan vagyunk, hogy mássá tegyen és minden bűnünket kegyelmének palástjával betakarja. A megszentelődés viszont egy processzus, vagyis egy folyamat, aminek az a célja, hogy bűneinktől megszabadítson minket. Szentté lenni = Isten teremtői akarata szerint emberibbé lenni. Szolgálatra és nem tündöklésre hív el minket Jézus. Úgy kapcsol a Lélek össze bennünket önmagával, hogy a másokban, a felebarátban testvérre találunk. Az istenkereső ember az emberiséget keresi és ezt meg is találja a Szentlélek által Krisztusban.

Az újjászületésről szóló helyes tanítás megtanít bennünket arra, hogy megtaláljuk az egyén és a közösség, a hit és a cselekedet kapcsolatának helyes harmóniáját. A megszentelődés nem büntelen életet jelent, amit az ember saját erőfeszítéseivel teremt meg önmagában. A megszentelődés annak a felismerése, hogy az embernek nemcsak üdvössége

lesz a jövőben, hanem rendeltetése, hivatása van a jelenben. Ennek a rendeltetésnek a naponkénti betöltése a megszentelődés. A Szentlélek azért munkálkodik bennünk, hogy Isten elfogadhassa az embert munkatársának, és ezzel célt adjon életének. Így lesz a Szentlélek kötelék, aki összeköti az Atyát a Fiúval. A megváltottakat is a Szentlélek köti össze az Atyával a Fiúban. Ez a közösség realizálódik az egymással való közösségünkben. Kár, hogy a mai kereszténységben egyre jobban elválik egymástól az Istennel való közösség az emberekkel megélt közösségünktől. A fundamentalista, ortodox gondolkodás a közösség alapját objektív törvényekkel leírható rendtől várja, míg a pietista irányú mozgalmak az egységnek csak az érzelmi, átélhető oldalára akar figyelni, és ezért karizmatikus káoszba fullad minden jó szándékú törekvése.

Amikor Nikodémus éjjel Jézushoz ment, akkor valamilyen fontos és bölcs tanítást várt a Mestertől. Jézus idejében a rabbik a hús estéli órában tanítottak. Nikodémus tagja volt a nagytanácsnak, a zsidók egyik vezető embere volt. Azt remélte, hogy Jézus mély titkokat rejtő elméleteket, esetleg prófétai magyarázatokat fog vele megosztani. Szakember volt a Biblia magyarázatában, hiszen az írástudók csoportjához tartozott (Jn 3, 10), akik többnyire a farizeusok sorából jöttek. Kollegájának, partnerének tekintette a Názáretit. Szándéka nem volt ellenséges, hiszen így szólította meg Jézust: *„Mester, tudjuk, hogy Istentől jöttél tanítóul, mert senki sem képes megtenni azokat a jeleket, amelyeket te teszel, hacsak nincs vele az Isten”* (Jn 3, 2). De Jézus nem csodálókat, nem a titkokra kíváncsi emberekre vár. Nem is az elismerő szavakra vágyik. Ő azt akarja, hogy valami történjen Nikodémus életében, és mindaz a jó, ami benne van, a többieknek, a környezetének is hasznos legyen. Ezért, mielőtt Nikodémus megkérdezné azt, ami Jézus kortársait általában foglalkoztatta - mit tegyek, hogy az örök életet elnyerjem, hogy az Isten országába eljussak -, rögtön arról a belső életújulásról kezd beszélni a Mester, ami a Szentlélek legfontosabb munkája az ember életében. Csak ez a munka építheti be Nikodémust a Jézussal való életközösségbe, a bűntől megszabadított világ rendjébe. Ezért Jézus így válaszolt: *„Bizony, bizony, mondom néked, ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába”* (Jn 3, 3).

Ennek a kijelentésnek a súlyát a mondás eskü erejű bevezetése – „bizony, bizony mondom néked” (görögül *ámén, ámén lego hümin*) – is kifejezésre juttatja. Ahhoz, hogy Nikodémus belső közösségbe jusson Jézussal, meg kell szülessen benne „az új ember”, vagyis a második Ádám, az embernek Fia képére és hasonlatosságára teremtett lény. Ez az „újonnan” szóval visszaadott görög kifejezés egyúttal azt is jelenti, hogy „felülről”. Az ember a bűneset következtében a „felső kapcsolatait” elveszítette. Ezért fordul szembe ember emberrel, ezért teszi tönkre a teremtett világot, létének terét a teremtmény. A materiális és szociális létünk feltételezi azt, hogy felfelé, a spirituális világ felé nyitottak legyünk. Így lesz az ember a teremtés koronája, az a lény, aki harmóniát tud teremteni Isten és ember, ember és ember, valamint ember és világ között. Ezt a születést egyedül Isten Szentlelke munkálhatja. A Szentlélek tesz arra alkalmassá, hogy befogadjuk Jézust (Jn 1, 12).

Nikodémus, aki a korabeli farizeusokhoz hasonlóan teljesítményelvű módon, gondosan megtervezett és kivitelezett jócselekedetek árán akarja az üdvösséget elérni, nem érti azt, amit Jézus mond. Nem akarja tudni azt, hogy az üdvösség emberi teljesítmények alapján, saját erőfeszítéseink árán elérhetetlen. Belső újulásra, felülről születésre van szükségünk. Kálvin szerint „az újjászületés gondolatán nem az ember egy részének megjavítását érti Jézus, hanem az egész természete megújulását. Ebből következik, hogy semmi sincs bennünk, ami ne volna megromlott”. Nikodémus – minden érdeklődése ellenére – azért nem tudja követni Jézus szavait, mert a Szentléleknek az emberi személyiségen belüli munkáját nem érti, ami az újonnan vagy felülről születésben realizálódik. Ez nem testi értelemben való még egyszer születés, hanem Isten felülről munkált megújító tevékenysége az

ember életében. Aki ezt nem érti, nem éli, éppen olyan értelmetlenül áll Isten munkája előtt, mint Nikodémus.

Értelmetlen ellenvetésére Jézus a víz és a Lélek ellentétpár kifejtésével válaszol, ismét ünnepélyesen, esküformában: „*Bizony, bizony mondom néked, ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába. Ami testtől született test az, és ami Lélektől született, lélek az. Ne csodálkozz, hogy ezt mondtam neked: Újjonnan kell születnetek. A szél fúj, amerre akar; hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön, és hova megy: így van mindenki, aki a Lélektől született*” (Jn 3, 5-8). A Víz és a Lélek már a Biblia első lapján (1Móz 1, 2) ellentétpárként összetartoznak, hiszen „*Isten Lelke lebegett a vizek felett*”. A Lélek ad életet, ha kell még a megszáradt csontokat is megeleveníti Ezékiel prófétai képe szerint (Ez 37, 4-7). Ezért nem kellene Nikodémusnak csodálkoznia azon, amit a megelevenítő Lélekről mond Jézus. Ehhez viszont ismerni kellene a víztől és a Lélektől való születés titkát. Már Keresztelő János is hirdette, hogy az utána érkező Messiás nemcsak vízzel keresztel, hanem Lélekkel is. A qumráni szekta-tagok napi rituális fürdése nem mossa le a bűnöket. A Lélek keresztsége nem csupán a bűnöket veszi el, hanem egy új élet lehetőségét, új közösségi kapcsolatokat teremt. Jézus nem becsülte le a testi születést, az ember testi létét, de tanította, hogy a belső megújuláson, a felülről születésen fordul meg minden. A jelkép nem helyettesíti, csak kifejezi, szemlélteti a Lélek igazi történetét. Nem a külső megváltoztatása alakítja át a belsőt, hanem belső életünk tükre lesz a külső változásunk alapja.

A test, az Ószövetség szerint maga az ember. Istentől kaptuk testünket, amit megrontott a bűn. Ezért lett a test gyenge és esendő (Jób 6, 12. Ézs 40, 6. vö. Róm 1, 3-4. 1Tim 3, 16), szüksége van arra, hogy a Lélek által megújuljon. Ahogyan a születés a földi életbe nyit utat, úgy az újjászületés Isten országának kapuját tárja fel előttünk. Csak az ő uralma alatt lehetünk ismét Istennek tökéletes teremtményei, akik a harmóniát megteremtik a menny és a föld, az anyagi és a spirituális világ között. A világ nem olyan emberekre vár, akik kínos pontossággal önmagukat akarják megvalósítani, hanem olyanokra, akik az Ember Fiától megtanultak másokért élni.

Az újjászületés a Lélek munkája, annyira megfoghatatlan, mint a szél, de annyira tapasztalható is. Nem illúzió, belsőleg átélt szubjektív élmény, hanem valóságos életújulás, hiszen a felülről született ember a mindennapi életében termi azokat a gyümölcsöket, amelyek a Szentlélek valóságát bizonyítják.

„GYÜMÖLCSEIRŐL ISMERITEK MEG...”

Pál, amikor a galatai gyülekezetekben élő keresztényeket inti arra, hogy a saját cselekedeteikre, teljesítményeikre építő hamis tanítóktól óvják Krisztustól kapott szabadságukat, így tanácsolja őket: „*a Lélek szerint éljétek, és a test kívánságát ne teljesítsétek. Mert a test kívánsága a Lélek ellen tör; a Léleké pedig a test ellen, ezek viaskodnak egymással, hogy ne azt tegyétek, amit szeretnétek*” (Gal 5, 16-17). Akiket Isten Lelke vezet, azok nem veszítik el realitásérzéküket. Tudják, hogy a keresztény ember élete sem mentes a küzdelmektől. De az ellenség nem kívül van. Küzdelmeinknek nem az a tétje, hogy mennyire és hogyan tudjuk önmagunkat, énünket megvalósítani, hanem, hogy mennyire tudunk beleilleszkedni, belesimulni Isten rendjébe. Kereszténnyé nem az tesz, hogy foggalkörömmel Isten minden parancsát betartjuk. Jézus úgy tart meg minket törvényével, hogy nem követeli a jót, hanem adja azt a szeretetet, amit tovább kell adni, hogy megmaradjon. Ezért a törvény uralma alól az újjászületés által, a Lélek uralma alá menekít (Gal 5, 18).

A Szentlélek vezetése nélkül Pál szerint „a test cselekedeteinek” uralma alatt élünk, a természetes, bűn által megrontott ösztöneink irányítanak, amit a magunk erejéből nem tudunk

megváltoztatni. Ezek közösségi bűnöket szülnek, amelyek kapcsolatainkat rombolják szét. Az ember Isten teremtői szándéka szerint közösségekben él, ezek az embernek olyan létfeltételei, mint a légkör, vagy földünk növénytakarója. A bűn viszont kezdettől ezeket a lelki, erkölcsi létfeltételeket rombolta. Aki nem szabadul meg ettől a belső tehertől, nem tud beilleszkedni Istennek abba a rendjébe, ami az újjáteremtett világban is a rend lesz. Az újjászületésre éppen azért van szükségünk, hogy az önpusztító, bűnös indítékainktól megszabaduljunk, hiszen Pál szerint „*akik ilyeneket cselekszenek, nem öröklik Isten országát*” (Gal 5, 21).

Ezzel az életmodellel áll szemben az az ember, aki újjászületett. Ő a Lélek gyümölcsét termi, ami nem más, mint az ezerarcú szeretet. Csak az önzéstől, a saját teljesítményeink bővületétől megszabadulva ismerjük fel ezt az új lehetőséget. A gyümölcstermés az újjászületett ember életformája, amikor a másikért kezd élni. A gyümölcstermés nem rang, nem is elvégzendő feladat, hanem a krisztusi új ember természetes állapota. A gyümölcsöt – ami engem gazdagít -, „magától” termi a fa. A rózsza nem tehet róla, hogy illatozik, a gyümölcsfa sem azért ad gazdag termést, mert elhatározta. Akaratától független tulajdonsága a termés, a gyümölcs. Akinek kialakult Jézussal ez a hitbeli közössége, annak tulajdonsága lesz a szeretet. De soha nem tekinthető az „én” produktumának, hiszen a Szentlélek termi bennem a gyümölcsöt. Nem véletlen, hogy Pál nem a hívő ember gyümölcseiről, hanem a Lélek gyümölcseről beszél.

A gyümölcs képét nem Pál használta először, hiszen már az Ószövetségben, az áldásformulákban (5Móz 28, 4), az üdvösségre vonatkozó ígéretekben (Mik 4, 4) már találkozunk ezzel a képpel. A gyermeket az Úr ajándékának, az anyaméh gyümölcsének, jutalomnak tekintették (Zsolt 127, 3. Lk 1, 42). A fogságból hazatérő, újjászülető népnek pedig az volt az ismertetőjele, hogy Isten megteremti „*ajkán a hála gyümölcsét*” (Ézs 57, 19), ami kedves áldozat Istennek, mert vallomás az őbenne megtalált közösségről (Zsid 13, 15). Jeremiás szerint Isten így mutatkozik be az embernek: „*Én, az ÚR vagyok a szívek vizsgálója, a lelkek megítélője, mindenkivel úgy bánok, ahogyan élete és tetteinek gyümölcse szerint megérdemli*” (Jer 17, 10). A bűnös a „*hazugság gyümölcsét*” (Hós 10, 13) eszi. Így a gyümölcs már az Ószövetség idején is a tetteink, hitünk, Istennel való kapcsolatunk szemléltetője volt.

Keresztelő János a rossz gyümölcsöt termő fák kivágattatásáról prófétált (Mt 3, 10. Lk 3, 9), ami olyan emberekre vonatkozott, akiknek az életében az Istenhez térés nem hozott eredményként megújulást. Jézus is többször használta ezt a képet, és erre épül a terméketlen fügefafa elszáradásáról szóló példázata is (Mt 21, 18-22. Mk 11, 12-14. 20-24). A gyümölcstelenség, a terméketlen, haszontalan élet vége a kivágattatás (Lk 13, 6). Az ilyen élet céltalan, értelmetlen. János irataiban azt találjuk, hogy csak Jézussal való közösségben lehet gyümölcsöt teremni (Jn 15, 2-16). Ha valaki a Szentlélek által megújult élet világosságában jár, ehhez méltó gyümölcsöt terem (Ef 5, 9), eszerint az Istennek szentelt élet – gyümölcstöző élet (Róm 6, 22). Az első keresztények körében a fenyítés is (Zsid 12, 11), valamint a békesség munkálása is (Jak 3, 18) a gyümölcstermést szolgálta.

Pálnak a Galata levélben használt hasonlata viszont Jézusnak a Hegyi Beszédben elmondott szavaira vezethető vissza. Jézus ebben a beszédben a törvény új, újszövetségi értelméről beszél. Arról, hogy az újjászületett ember életében mit jelent a Tízparancsolat (Mt 5, 15-20). Isten törvényéhez, akaratához való viszonyunkat nem az általunk jónak tartott cselekedeteink, hanem életünk gyümölcse bizonyítja. A szoros kaput, a keskeny utat nem a saját jócselekedeteikkel dicsekvő képmutatók találják meg. Az a kegyeskedő ember, aki „sikerorientált”, csak hamis próféta, akitől óvakodni kell, mert a juhok ruhájában jön, mely csak a farkas-természet megtévesztő jelmeze. A keresztény élet nem a szép szavak, hanem a gyümölcstöző élet vallása. Jézus szerint „*Gyümölcseikről ismeritek meg őket. Tüskebokorról*

szednek-e szőlőt, vagy bogáncskóróról fügét? Tehát minden jó fa jó gyümölcsöt terem, a rossz fa pedig rossz gyümölcsöt terem. Nem hozhat a jó fa rossz gyümölcsöt, rossz fa sem hozhat jó gyümölcsöt. Amelyik fa nem terem jó gyümölcsöt, azt kivágják, és tűzre vetik. Tehát gyümölcseikről ismeritek meg őket” (Mt 7, 15-20).

Pál tapasztalatból tudja, hogy önmagunktól, saját erőfeszítéseink nyomán nem lehetünk gyümölcstermő emberek. A Szentlélek termi bennünk a gyümölcsöt. Sem a füge, sem pedig a tövis nem tehet róla, hogy milyen a gyümölcse. A Jézustól felkínált belső változást kell elfogadnunk ahhoz, hogy jó gyümölcsöt termő emberek legyünk. Nincs szeretet hormonunk, nem tudunk magunktól szeretni, csak Istentől tanulhatjuk meg, „*mert Isten szeretet” (1Jn 4, 8)*. Bár a fa nem tehet a gyümölcseről, de a fa értelme, célja a gyümölcsben van. A test cselekedetei és a Lélek gyümölcsei a gyakorlati életünkben, emberi kapcsolatainkban, napi kötelességteljesítéseinkben nyilvánulnak meg, de mindkettő belülről irányított cselekvés.

Nem a szó, vagy a szép hitvallás a gyümölcs. Jézus szerint „*Nem mindenki megy be a mennyek országába, aki ezt mondja nekem: Uram, Uram, hanem csak az, aki cselekszi az én mennyei Atyám akarátát. Sokan mondják majd nekem ama napon: Uram, Uram, nem a te nevedben prófétáltunk-e, nem a te nevedben üztünk-e ki ördögöket, és nem a te nevedben tettünk-e sok csodát? És akkor kijelentem nekik: Sohasem ismertelek titeket, távozzatok tőlem, ti gonosztevők” (Mt 7, 21-23)*. A kereszténység nem a szép szavak tudománya, hanem Isten akarátába való belesimulás, melyre nem Istennek van szüksége, hanem nekem. Ez alól a ráhangolódás alól semmilyen vallásos hőstett nem ment fel. Lehet, hogy nagy elismerést kiváltó módon tudok beszélni Isten titkairól, még az is lehet, hogy a démoni hatalmaknak tudok parancsolni, vagy képes vagyok csodákat tenni, de ez sem pótolja a bűn által elveszített közösségem helyreállítását Jézussal. És ezt csak a Szentlélek munkája által tudom elérni. Az a keresztény, akit Isten Lelke belülről úgy vezet, hogy életében megmutatkoznak ennek gyümölcsei. Ezért a jó, nem az ember érdeme, „*mert Isten az, aki munkálja bennünk mind az akarást, mind a cselekvést” (Fil 2, 13)*.

Aki „csak” üdvözülni akar – az őt körülvevő világ és emberek ellenére, az az „Uram, Uram” keresztény. Nem a megvallott igazságok, vagy a felismert prófétai jövendölések döntik el, hogy Isten gyermekei vagyunk, hanem a szeretet által munkálkodó hit. (Gal 5, 6). A farizeusok nem a bűneik miatt kerültek távol Istentől, hanem a Szentlélek belső átalakító munkája nélkül akartak cselekedni érte. Ez olyan képtelenség, mintha a fügefafa elhatározná, hogy most szőlőt fog teremni. Aki saját erejéből akarja a Lélek gyümölcseit teremni, lehetetlenre vállalkozik. Pünkösöd nélkül nincs kereszténység. E nélkül csak a mesebeli Mülhausen báró hősködésére vállalkozhatunk, aki a mocsárba süllyedve elhatározta, hogy hajánál fogva kiemeli magát és lovát a ragadós, mindent elnyelni akaró iszappból.

A Szentléleknek egy gyümölcse van: a szeretet, ami ezerarcú. Megnyilvánulási formáiból Pál csak nyolcat említ, de mindegyik befolyásolja az Istennel, a másikkal és a világgal való kapcsolatunkat. Nem követeli tőlünk Isten ezeket a tulajdonságokat, hanem adja. A Szentlélek uralma alatt a törvényhez való viszonyunk is megváltozik, így Isten akarata lehetőség, szárny és nem bilincs lesz.

AZ EZERARCÚ SZERETET

A szeretet, amellyel Jézus a világot szerette (Jn 3, 16) és amit a Lélek gyümölcisének tart a Szentírás, nem csupán érzelem, vagy múltó hangulat. Ezt a szót nagyon sok formában használjuk. Szeretünk valami kellemes dolgot, finom ételt, egy állatot, egy munkatársat, szüleinket, sokféle szellemi és fizikai értéket. A bibliai korban élő ember is ismerte mindezt,

de az a szeretet, ami a lélek gyümölcse, több volt számára. A szeretet mögött a régi ember Isten kegyelmes cselekedetét látta, valami olyat, ami történik. Pál, a karizmatikus zűrzavartól szenvedő korinthusi gyülekezetnek ezt, mint kiváltképpen való utat ajánlja (1Kor 12, 31), hiszen minden közösségünk, kapcsolatrendszerünk összefoglalója ez a szeretet. Pál, amikor a Galata levélben a test önző cselekedeteivel szembeállítja a Lélek gyümölcsét, akkor nem kevesebbet állít mint azt, hogy ez a gyümölcs a szeretet. A többi felsorolt, közösséget építő ajándék csak a szeretet következménye.

Miért a szeretet a gyümölcs? Mert több mint egy érzés, az egész életünket betöltő, mindent mássá tevő hatalom. A szeretet maga Isten, ő cselekszik benne, a szeretet párbeszédét kezdeményezi az emberrel. Az édeni „hol vagy Ádám”-tól egészen a bűntől megtisztított világ beteljesedéséig tart ez a párbeszéd, amelynek során nekünk is embertársainkkal, sőt a teremtett világ egészével gyakorolnunk kell ezt a nyelvet, egymást szeretve. Ennek a szeretetnek az a lényege, hogy Isten bennünket is belevon abba a nagy párbeszédbe, amit folytat teremtményeivel. Isten anyanyelve a szeretet. Ha ezt a nyelvet nem tanuljuk meg, akkor képtelenek leszünk a vele való kapcsolatra, kiesünk a teremtett világ rendjéből.

Pál erre az alapgondolatra építi fel a szeretet himnuszt (1Kor 13). *„Ha emberek vagy angyalok nyelvén szólok is, szeretet pedig nincs bennem, olyanná lettem, mint a zengő érc vagy pengő cimbalom. És ha prófétálni is tudok, ha minden titkot ismerek is, és minden bölcsességnek birtokában vagyok, és ha teljes hitem van is, úgyszólván hegyeket mozdíthatok el, szeretet pedig nincs bennem: semmi vagyok. És ha szétosztom az egész vagyonomat, és testem tűzhalálra szánom, szeretet pedig nincs bennem: semmi hasznom abból”* (1Kor 13, 1-3). Pál itt hét olyan képességet sorol fel, amelyeket az első keresztény gyülekezetek a Szentlélek különös ajándékának tartottak. Itt azokat a kegyelmi ajándékokat nevezi meg más sorrendben, amelyeket 12, 8-10-ben a Lélek ajándékainak mond. Mégis azt állítja ezekről, hogy semmit nem érnek, ha nem a szeretet gyakorlati megvalósítását szolgálják. A prófétálást – ami nem jövendölés, hanem Isten akaratának, üzenetének a jelenvaló meghirdetése –, a legfontosabb lelki ajándéknak tartja (1Kor 14, 1), mégis semmit érő, haszontalan dolog lesz szeretet nélkül. A szeretet nem csupán egy ajándék Isten sokféle jótéteménye közül, hanem az anyanyelv, ami nélkül nem juthat igazi kapcsolatba sem Istennel, sem az emberekkel, de még a teremtett világgal sem az ember. A szeretet az a keret, amin belül a karizmák értelmet kapnak. A karizmák, vagyis a lelki ajándékok olyan Istentől kapott képességek, amelyek csak akkor érik el céljukat, ha a szeretetet építik. E nélkül az emberek üres magamutogatásává silányulnak ezek a képességek.

Ezután Pál a szeretet tizennégy jellemző tulajdonságát írja le, amit úgy is vehetünk, mint a krisztusi szeretet próbáját. Ezen mérhetjük le, hogy az, amit mi szeretetnek gondolunk, meg állja-e a próbát? *„A szeretet türelmes, jóságos; a szeretet nem irigykedik, a szeretet nem kérkedik, nem fuvalkodik fel. Nem viselkedik bántóan, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója fel a rosszat. Nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal. Mindent elfedez, mindent hisz, mindent remél, mindent eltűr. A szeretet soha el nem múlik”* (1Kor 13, 4-8).

A szeretetnek van két alaptulajdonsága: türelmes és jóságos. Az én-központú ember türelmetlen. Csak az szeret, aki a másokban értéket lát és nem a maga gondolatait, értékrendjét akarja a másokra erőltetni. Jóságos viszont az az ember, aki elkötelezett arra, hogy a másik jobbik énjét, valós értékeit erősítse. A szeretet tehát türelmes hordozni tudás, és a jó aktív munkálása. Ennek a két tulajdonságnak az elmélyítését olvassuk olyan formában, hogy Pál nyolc dolgot sorol fel, amit a szeretet kizár az életünkből: az irigységet, a kérkedést, a felfuvalkodottságot, a bántó viselkedést, amikor a másik sérelmére tisztességtelenül akarjuk a magunk ügyét célba segíteni. A csak a maga hasznát kereső ember megfelel annak, hogy

minden dolgában része van a felebarátnak. A szeretet az indulati bűnöket is kizárja életünkéből, mert csak az szeret igazán, aki nem gerjed haragra, és nem rója fel a rosszat. Az igazi szeretet próbája, az öröm. Csak akkor tudunk igazán szeretni, ha fáj a hamisság, és együtt tudunk örülni az igazsággal. A szeretet bemutatását négy olyan tulajdonsággal fejezi be Pál, ami úgy kezdődik, hogy „mindent”. Ez az elfedezni tudás, vagyis a rossz egészséges elfelejtése. A szeretet tönkremegy, ha mindig a „feledés tengerében” keresgélünk a másiktól valamilyen felejtésre méltó rosszat. A hit a másokban nem más, mint a bizalom. Jót csak az tud igazán tenni, akiben bíznak. A reménység az istenhitünk alapja: bízunk a jó győzelmében még akkor is, ha ez nem mindig látszik. De erre csak a szeretet tanít meg. Végül a tizennegyedik tulajdonsága a szeretetnek, hogy mindent eltűr. A szeretet az ember túlélőképessége. Rövidtávon lehet, hogy a rossznak és a gonosznak van látszólag igaza, de aki szeretni tud, az mindvégig állhatatos tud maradni és ezért üdvözülni (Mt 24, 13).

A galatai levélben Pál a szeretet megélésének a módjait mutatja be. Szeretni önmagunktól nem vagyunk képesek. A szeretetünk Isten szeretetének a visszatükrözése. Ez viszont életünkben egy másféle értékrendet, gondolkodási módot és kapcsolatrendszert jelent. Ez teszi életünket értékké, fontossá a másik ember számára. Nem a saját önképzéssel kialakított tulajdonságaink ezek, hanem a Szentlélek gyümölcsei, amivel Isten minket és azokat a közösségeket ajándékozza meg, amelyekben élünk. Ezért lett Gal 5, 22 a gyakorlati keresztényi élet egyszeregye. Isten már ezen a földön meg akar tanítani a szeretet közösségére. Ez lesz Isten országának alapelve. „*A Lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm, béke, türelem, szíveskedés, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás (mértékletesség). Az ilyenek ellen nincs törvény*” (Gal 5, 22-23). Csak ezekkel lehet legyőzni a közösséget, az életet rontó bűnöket, melyektől ma is szenved a világ.

1. A szeretet, mint öröm

A krisztusi szeretet első tulajdonsága az öröm. Ez nem csupán jó hangulat, hanem hazatalálás. Akkor ébred fel bennem az öröm, amikor az vagyok, akinek Isten megteremtett, vagyis ember. Az öröm nem kiemel az életből, hanem beemel az életbe. A passzív lét soha nem vezet örömhöz. A Szentléleknek ez a gyümölcse a napi kötelességteljesítéshez van kötve. Csak akkor tudok igazán örülni, ha célja, rendeltetése van az életemnek. A Krisztusra találás mindig emberre találást is jelent. Egyedül nem lehet örülni, mert szeretni sem lehet egyedül. Az ember akkor tanulta meg először az örömet, amikor Isten társat teremtett számára (1Móz 2, 18. 21-23). Ha valaki újjászületik, annak életében is jelentős szerepe van az örömnak.

Az etióp kincstárnok története (ApCsel 8, 26-40) nemcsak arról szól, hogy egy különleges ember hogyan tért meg Jézushoz, hanem arról is, hogy Istennek egy szolgája hogyan talált rá az örömről. Fülöp sikeresen, örömmel hirdette az evangéliumot Samária városában, az Úr mégis egy Gáza felé vezető járatlan, sivatagos útra rendelte, mert nem biztos, hogy mindig a látványos siker ajándékozza meg az embert az örömmel. A sivatag – szomorú hely, mert nem nagyon járnak ott emberek. A Krisztussal való közösségből az egymással való közösségnek kell következni, mert csak így termi a szeretet az öröm gyümölcset. Isten Fülöp számára találkozást készített elő. Az Istent kereső etióp kincstárnok útban hazafelé Ézsaiás próféciaját olvasta, ami alkalmat, alapigét adott a beszélgetéshez, aminek az lett a vége, hogy az idegenből testvér lett. A járatlan úton is emberre talált Fülöp és mindketten beteltek örömmel. A Szentlélek és a hangulatoktól független belső öröm szorosan összetartozik. Nélküle ma sem lehet menni az úton.

Újjászületett embernek lenni annyi, mint örvendező embernek lenni. Az öröm az a jel, az a belső bizonyosság, hogy Isten Szentlelke bennünk lakozik. Ez azt jelenti, hogy az Istennel

megszakadt kapcsolatunk helyreáll ismét. Azért találunk emberre, mert Istenre találtunk, és életünk értelmének felfedezése, örömet szül bennünk. A Biblia ezért mind a megteremtett, mind pedig a megváltott ember kapcsán beszél az örömről, mint Isten lényeges tulajdonságáról. Nála teljes öröm van (Zsolt 16, 11). Pál pedig azt tanította, hogy a keresztyén élet „*a boldog Isten dicsőségéről szóló evangélium*” (1Tim 1, 11). Ha az ember Istennel jár, és a Szentlélek újjászüli, bármerre megy, bárhová néz, mindenütt új szépséget és örömet lát. Isten megosztja örömét az emberrel (Zsolt 104, 31. 34). Isten akkor örül az embernek, ha féli őt, alázatosan jár előtte, és akaratát cselekszi (Zof 3, 17). Így ember az ember igazán, ekkor él szabadon a jó mellett döntve a teremtésbeli rendeltetése szerint. Ezért létkérdése az embernek, hogy Isten és a felebarát örömeire éljen (Neh 8, 10).

Mivel erre az örömről az ember magától képtelen, ezért Isten ken fel bennünket az öröm olajával (Zsolt 45, 8. Zsid 1, 9). Ekkor még Isten intelmei is „*örvendeztetik szívemet*” (Zsolt 119, 111). Isten akarata az, hogy minden nap új csoda, új öröme legyen azoknak, akik vele járnak, és a Szentlélek segítségével minden gondjukat reá tudják hagyni.

2. A szeretet – békesség

A békességet nem az abba hagyott háború szüli. A fegyverszünet nem béke. A béke pozitív előjelű fogalom, a kölcsönös egyetértés és az egymás iránti jó szándék helyreállítása. A békét kifejező héber *sálom* szó, amit a zsidók köszönésként is használtak, nagyon gazdag jelentést tartalmat hordoz. A mi Bibliánk ezt a szót több mint huszonöt kifejezéssel fordítja. A szó alapjelentése boldogság, boldogulás mind az egyén, mind pedig a közösség életében. Jelentette az egyes emberek és embercsoportok rendezett viszonyát Istennel és egymással. Jelentette Isten és a nép egymásra találását, békés viszonyát, azt a rendezett közösséget, amelyben észrevehetővé, élővé válik Isten szeretete. Ezért a békességünk sem magától van, hanem Isten Szentlelke valósítja meg életünkben. Ennek értelme szorosan kapcsolódik Istennek az emberrel kötött szövetségével, melynek megvalósulása az újjászületésünk kezdete.

A Biblia soha nem beszél csak lelki értelemben vett békéről, hanem azt tanítja, hogy a béke egy olyan létállapot, ami a legkülönbözőbb élethelyzetekben és formákban valósul meg. A béke a Szentlélek által visszanyert belső nyugalom, ami mindig a gyakorlati életünk tennivalóiban, kapcsolatainkban valósul meg úgy, ahogy Isten szeretete beragyogja életünket. Nemcsak a szeretetet, de a békét sem az ember szerzi magának, hiszen a különböző felek közötti rendezett viszonyt, az egymásról való pozitív gondolkodást mi emberek nem tudjuk megvalósítani. Ezért a béke, Isten adománya. A zsoltáros szerint „*az ÚR megáldja népét békességgel*” (Zsolt 29, 11). Ézsaiás próféta szerint így vallja meg hitét a nép: „*URam, te szerzel nekünk békességet, hiszen mindet te tettél, ami velünk történt*” (Ézs 26, 12). Ezért már az ószövetségi ember úgy hitte, hogy Isten áldásának szerves része a békesség. Ennek kívánása, munkálása a szeretet megvalósulásának útja. Ezért köszöntötték ezzel a szóval egymást az ószövetségi emberek.

A Biblia nemcsak a szeretettel azonosítja Istent, hanem a békességgel is. Amikor Gedeon elhívásakor az angyallal találkozott és rádöbben arra, hogy Isten milyen szolgálatot vár el tőle, oltárt épített az Úrnak Ofrában, „*és így nevezte el: Az ÚR a békesség*” (Bir 6, 24). Az oltár azt fejezte ki, hogy Gedeon rádöbbsen arra, hogy Isten békességet akar teremteni hűtlenkedő népével és meg akarja őket szabadítani mindazoktól a külső és belső akadályoktól, amelyek elválasztják a népet attól a céltól, amelyet rendelt számukra. Ezért köszöntötték ezzel a kívánsággal az Úr angyalai is azokat a szolgákat, akiket Isten, szeretetének követéül választott (Bir 6, 23). Ezzel a kívánsággal bocsátotta el Elizeus is a meggyógyított Naámánt (2Kir 5, 19).

Az, hogy a békesség forrása Isten, nem jelenti azt, hogy az embernek semmit nem kell érte tenni. A Lélek gyümölcseit a Szentlélek termi bennünk, de úgy, hogy azzal szolgálunk kell neki. Az érte kapott áldás viszont, a mi tőle kapott ajándékunk. A béke nem csupán ellenségeinknek jó, nem is Istennek teszünk vele szívességet, hanem visszaadja életünknek az ellenségeskedésben elveszített értelmét. Ennek érdekében kell az embernek, ha Isten oltalmára bízza magát, megbékélnie vele (Ézs 27, 5), és ezért kell nekünk is a környezetünk békességéért munkálkodni (Jer 27, 7). Ebben teljesedik ki a keresztyény élete. *„Ezért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az: a régi elmúlt, és íme: új jött létre. Mindez pedig Istentől van, aki megbékéltetett minket önmagával Krisztus által, és nekünk adta a békéltetés szolgálatát. Isten ugyanis Krisztusban megbékéltette a világot önmagával, úgyhogy nem tulajdonította nekik vétkeiket, és reánk bízta a békéltetés igéjét. Tehát Krisztusért járva követségben, mintha Isten kérne általunk: Krisztusért kérünk, béküljete meg Istennel”* 2Kor 5, 17-20).

Ahhoz, hogy békességre találjunk, szükségünk van a Szentlélekre, aki összeköti életünket Jézus Krisztussal. Csak akkor lesz életünk új teremtés, ha Krisztusban vagyunk. Ez belső közösséget jelent a Megváltóval. Nem elég a róla szóló helyes tanítást elfogadni, elméletileg igazat adni neki. Az is kevés, ha saját erőfeszítéseinkből valamit tenni akarunk érte. Akkor vagyunk Krisztusban, ha együtt gondolkodunk vele. Ez csak úgy lehet, hogy a Szentlélek által megszületik bennünk a második Ádám utóda, az új ember. Ekkor múlnak el a régiak és ekkor lesz újjá körülöttünk, bennünk minden. Ez több mint egy belsőleg átélt élmény. Ez feladat is egyben. A békéltetés szolgálata a keresztyény életének értelme, célja. Jézus nem a világgal, hanem a kapcsolatainkat tönkretévő bűnnel akar szembeállítani minket. Ezért Jézus békéltető szolgálata a bűnbocsánat. Ez több mint bűneink büntetésének elengedése. Isten sokszor nem is veszi el bűneink természetes következményét.

A bűnbocsánat lényege: Jézus Krisztus képessé tesz bennünket valamire, amitől megfosztott a bűnünk. Ezért a keresztyény élet nem állandó depresszió, annak a folytonos ismételtetése, hogy bűnös emberek vagyunk, hanem felszabadult öröm és belső békesség. Isten Szentlelke tesz bennünket képessé a jó cselekvésére. Ha a békesség bennünk megterem, akkor nem kell összeszorított ököllel visszafogni az ütésre lendülő kezünket. Jézus bennünk győzött és ütés helyett simogatni fogunk. Nem arra kérjük az embereket, hogy uralkodjanak magukon, lássák be, hogy a béke jobb, mint a háború, hanem az újjászületett ember Istennel kialakuló új kapcsolata a békességet teszi természetünkkel, olyan ajándékká, amit tovább kell osztanunk. Így lesz a békesség a szeretet egyik megvalósulási formája, a Szentlélek gyümölcse.

3. A szeretet – türelem

Az ember engedetlensége következtében a világ felett a bűn uralkodik, ami nem más, mint lázadás önmagunk igazi érdekei ellen. Isten nem csupán ellenzi, bünteti a bűnt, hanem következményeinek elviseléséhez segítséget is nyújt. A bűn következtében mezítelen lett az ember (1Móz 3, 7), de Isten nem hagyta az embert ruhátlanul. Az ideiglenesen összetákoltt fügefalevél körülkötők helyett, bőrruhát készített az embernek (1Móz 3, 21). Az ember elveszítette a reménységét, de Isten, ítéletével reménységet teremtett. Az elveszített Éden miatt aggódó embernek azt az ígéretet adta, hogy az asszony magva a kígyó fejére tapos (1Móz 3, 15). Isten gondviselő munkájának tanúja az egész Szentírás. Az ő békességet teremtő szeretete a Biblia legfőbb tartalma.

A bennünk folyó nagy küzdelem megharcolásához béketúrásra van szükségünk. Isten békességének elfogadásához nekünk kell átalakulnunk a Szentlélek által. Nem Istennek kell a türelem, hiszen ő minden biztonnal egy szempillantás alatt meg tudná semmisíteni a rosszat, a gonoszt. Nekünk kell az idő, hogy belássuk végre: Isten útja az egyedüli megoldása az

életünknek. Ezért a szeretet nemcsak békességet, hanem béketűrést is szül bennünk.

A türelem, a béketűrés, az állhatatosság – a görög szó mindhárom fogalmat kifejezi -, a szenvedések tüzében égő ember reménykedő bizakodása Istenben. Ez nem csupán arra tanít minket, hogy elviseljük a ránk váró nehézségeket, hanem erőt ad ezeknek a hordozásához. Reménykedni önmagunkban, értelmi és erkölcsi képességeinkben, értelmetlen dolog. Azért a Szentlélek gyümölcse a szeretetből születő türelem, mert az az ember tud igazán tűrni, állhatatosan várakozni, aki tudja, hogy a nehézségek mélyén az értünk cselekvő Isten van. A Szentléleknek ez a gyümölcse elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy kitartóak legyünk a szeretetben.

Az Újszövetségben a türelem is aktív jelentésű szó, a másik ember elviselésére (Ef 4, 2), az élet különböző megpróbáltatásainak elhordozására ad erőt. Nem csupán a nehézségek elviselését jelenti, hanem a velünk történt dolgok értelmének felismerését is. A Bibliában Isten a türelem példaképe, aki az ember lázadása miatt érzett jogos haragját (az ember lelki működéséből vett hasonlat ez) nem érvényesíti, mert „*türelme hosszú, szeretete és hűsége nagy*” (2Móz 34, 6 vö. Zsolt 86, 15. Ézs 48, 9). Kegyelme új kezdési lehetőséget biztosít az embernek. Isten türelme a megbocsátásban nyilvánul meg, ami nem egyenlő a bűn következményeinek az elengedésével, vagy az ítélet eltörlésével (2Móz 34, 6-7. Jer 30, 10-11. 46, 28. Náh 1, 3), hanem annak a következetes munkálása, hogy az embernek egyetlen reális esélye van arra, hogy szeretetben, örömmel, békével éljen: a szabad döntés nyomán létrejött engedelmesség.

A Bibliában a türelem példái azok az emberek voltak, akik ráébredtek arra, hogy a szenvedés nem Isten jól megérdemelt büntetése, hanem Isten felhasználja az életünkben lévő rosszat arra, hogy valamit, ami új emberünk fejlődése szempontjából fontos, feltétlenül megtanuljunk. Elsősorban Jób életére gondolhatunk, akiről Jakab ezt írta: „*Íme, boldognak mondjuk azokat, akik tűrni tudnak a szenvedésekben. Jób állhatatosságáról hallottatok, és láttátok, hogyan intézte a sorsát az Úr; mert igen irgalmas és könyörületes az Úr*” (Jak 5, 11).

Jób a Biblia szerint „*feddhetetlen és becsületes ember volt, félte az Istent, és került a rosszat*” (Jób 1, 1), Isten mégis megengedte életében a rosszat, a próbát, mert neki is szüksége volt a türelem elsajátítására. Hosszú ideig nem értette a „miért”-et, de a béketűrése megtanította arra, hogy az Istennel szövetséges viszonyban élő embernek nincs egyetlen ’véletlen’ sem az életében. A hit abból él, hogy Isten rávezet arra, hogy mi, miért történik az életünkben. Jób így vall Istennek próbái végén: „*Csak hírből hallottam rólad, de most saját szememmel láttalak. Ezért visszavonok mindent, bűnbánatot tartok porban és hamuban*” (42, 5-6).

Ezért lesz a türelem a kipróbált hit egyik jele. Annak a tudatosítása, hogy nem vagyok erős, Istenre vagyok utalva, csak így tudok élni, de a Szentlélek ereje képessé tesz arra, hogy terheim ellenére szeretetben járjak. Ezt a szeretetet nemcsak várja tőlem Isten, hanem előbb korlátlanul, határ nélkül nekem adja.

Különösen Krisztus második eljövételére való várakozásunkban fontos gyümölcs a békességes tűrés. Jézus az ő második eljövetele előtti nagy megpróbáltatásról ezt tanította a tanítványoknak: „*kezet emelnek rátok, és üldöznek titeket; átadnak benneteket a zsinagógáknak, és börtönbe vetnek, királyok és helytartók elé vezetnek titeket az én nevemért. De ez alkalom lesz nektek a tanúságtételre. Határozátok el szívetekben, hogy nem gondoltok előre a védekezésre, mert én adok nektek száját és bölcsességet, amelynek nem tud ellenállni, vagy ellene mondani egyetlen ellenfelet sem. Kiszolgáltatnak titeket még a szülők, testvérek, rokonok és barátok is, egyeseket meg is ölnek közületek, és mindenki gyűlöl majd titeket az én nevemért. De egyetlen hajszál sem vész el a fejetekről. Állhatatosságotokkal nyeritek meg majd a lelketeket*” (Lk 21, 12-19).

Ugyanennek a jézusi beszédnek a Máté evangéliumában lejegyzett formája a kívülről és belülről támadó hitetések ismertetése után - aminek következménye, hogy a gyülekezetben „*megsokasodik a gonoszság, a szeretet sokakban meghidegül*” -, így bátorítja a tanítványokat Jézus: „*de aki mindvégig kitart, az üdvözülni fog*” (Mt 24, 13). Jézus azt tanította, hogy a hitetés csapdáit csak az tudja elkerülni, akiben a béketűrés, mint a Szentlélek gyümölcse, jelen van. Nem véletlen, hogy a Jelenések könyve csúcsán megszólaló hármasság üzenetnek az összefoglalásában első helyre kerül ez a lelki tulajdonság: „*Itt van helye a szentek állhatatosságának*” (Jel 14, 12), vagy más bibliafordítások szerint: a „*békességes tűrés*”-nek. Ez a reménykedő ember belső egyensúlyozó szerve, amely megoltalmazza az álmodozástól és a kétségbeeséstől. Ez teszi a krisztusvárást jőzenné. A Biblia szerint a jó földbe hulló mag béketűréssel hozza meg a gyümölcsöt (Lk 8, 15). Csak türelemmel tudjuk örökölni Isten ígéreteit (Zsid 6, 12).

A türelem, a hosszútűrés, Isten tulajdonsága (Róm 2, 4. 9, 22. 1Tim 1, 16.), de ez az Isten országába készülő emberek egymásközi kapcsolatának is az egyik legfontosabb alapja (Ef 4, 2. Kol 1, 11. 1Tim 3, 10. 4, 2). Ezt a lelki képességet itt a földön kell megtanulnunk. A Szentlélek már itt a földön alkalmakat teremt a begyakorlásához a próbák által, és hozzásegít ahhoz, hogy győztes életet éljünk szeretetben.

4. A szeretet – szívesség

Mi a szívességen, apró figyelmességet értünk. A görög nyelvben az itt használt fogalom tágabb körű és fontosabb dolog volt. A khrisztosz melléknév használható, alkalmasat, kényelmest, megfelelő, kellemest, erkölcsileg jót és tisztességeset jelentett. Olyan valakit jelöltek vele, aki nem az emberekből, hanem az emberekért élt, a körülötte lévő világot. Olyan valakire mondták, aki megtalálta helyét a társadalomban és a többi ember javára és áldására élt. Akiről tudták, hogy számíthatnak rá, mert jelenléte hasznos a világnak. Többet jelentett, mint azt, hogy valaki megpróbál jótékonykodni. Inkább úgy adható vissza ennek a szónak a tartalma, hogy derekasan, becsületesen, a másikért kiállva, a valódi értékeket védve élni. Az az ember szíves, akinek nyitva van a szíve a másik előtt, aki megbízható.

Az a keresztyén, aki elmenekül a világ elől és azt gondolja, hogy valamilyen képzeletbeli kolostorba vonulva lehet tisztességes Isten szerinti életet élni, az soha nem tudja meg, hogy a szeretet igazi gyakorlása, aminek a belső békességünket és örömünket köszönhetjük, a szívesség. Ha a Szentlélek által újjászülettünk, akkor tudjuk, hogy dolgunk van a világban. Isten Szentlelke sóvá, világossággá akar tenni. Azt akarja, hogy a másik életében a jó támaszai legyünk. A keresztyén ember Istennek olyan újjászületett teremtménye, aki a másikat nem csupán elviselni akarja, hanem gazdagítani. A szívesség, jóindulatú cselekvőkészség a másik emberért. Csak a Szentlélek gyümölcse, a szeretet formálhat ilyenné bennünket. Ahhoz, hogy a szeretet gyümölcsét a szívességet megteremje életünk, a türelemre is szükségünk van. Nem véletlen, hogy Pál erény-katalógusaiban máshol is a türelem mellett áll a szívesség (2Kor 6, 6). A türelem tanít arra, hogy barátságosak, szelídek tudjunk lenni a többi emberrel akkor is, ha világunkban egyre inkább más lesz a divatos magatartás.

A szelíd, szíves ember ellentéte az agresszív diktátor, aki a maga véleményét rá akarja kényszeríteni a többi emberre. Az agresszív ember azt gondolja, hogy az erőltetett 'jó' megoldja a világ problémáit. Pedig az erőszak csak erőszakot tud szülni. Csak azok az emberek tudják a jó megszületését segíteni ezen a földön, akik megtanulták, hogy a szívesség az a különös lelki képesség, ami megtanít arra, hogy a mások javára és áldására éljünk. Az ilyen ember - a Kis Herceg nevezetes mondása szerint - lát a szívével, és az is igaz lesz életében, hogy „*a szeretet sok bűnt elfedez*” (1Pét 4, 8). Ezért ezt a drága gyümölcsöt is csak a Szentlélek képes megteremni bennünk.

5. A szeretet – jóság

A jóságnak fordított görög szót (agathósüné), a szótárak derekasságnak mondják. A megbízható, a jó mellett elkötelezett erkölcsű embereket mondjuk derék embernek. Pál a római gyülekezet tagjait tartotta ilyen embereknek, amikor ezt írta nekik: *„Én pedig, testvéreim, magam is meg vagyok arról győződve, hogy ti is telve vagytok jósággal, telve a teljes ismerettel, és hogy egymást is tudjátok tanítani”* (Róm 15, 14). A jóság, a világosság gyümölcse (Ef 5, 9). Ez azt jelenti, hogy ezt a gyümölcsöt a Szentlélek úgy termi bennünk, hogy Isten igéje átvilágít minket. Lelepleződünk Isten és önmagunk előtt és rádöbbenünk, hogy egyetlen lehetőségünk maradt: a szeretetben járás. Isten szeretete teszi mássá az életünket. Ezért imádkozik Pál, a thesszalónikai gyülekezetért *„hogy a mi Istenünk tegyen titeket méltóvá az elhívásra, és töltsön meg titeket teljesen a jóban való gyönyörködéssel és a hit minden erejével, hogy megdicsőüljön a mi Urunk Jézus Krisztus neve bennetek, és ti is általa”* (2Thessz 1, 11-12).

Ez egy nagyon sokatmondó mondat. Csak a Jézus Krisztus szolgálatra hívó szavát vállaló ember lesz jóságos, ami viszont nem súlyos teher, lemondás vagy áldozatvállalás, hanem a *„jóban való gyönyörködés”*. A Szentléleknek az a munkája, hogy a jót nem óriási erőfeszítések árán kényszeríti ki magából az ember, hanem örömmel gyakorolja a szeretetet. Ez ad erőt a hitünknek és így támad fel a megdicsőült Jézus mibennünk. A jóság nem érdemszerző jócselekedet, hanem kegyelmi ajándék, a Szentléleknek az a gyümölcse, ami életünket hasznossá, értelmessé teszi a világban.

A jóság a lélek nyíltszívű egyszerűsége. Kempis Tamás (1390 k -1471) a *„Krisztus követése”* című világhíres könyvében, amelyet 95 nyelvre fordítottak le és több mint 3000 kiadását tartják nyilván, ezt írja: *„Mennél inkább elmerül valaki lelkének egyszerűségébe, annál több s mélyebb dolgot ért meg fáradtság nélkül, mivel felülről nyer lelki világosságot.”* (1. 5). Ehhez szükséges, hogy megtisztuljunk belülről. Ezért csak a Szentlélek teremheti meg bennünk ezt a nemes, de a lelki életünk épsége szempontjából elengedhetetlenül fontos gyümölcsöt.

6. A szeretet – hűség

A hűség alapja a hitelképeség, amikor a másik ember az én szavaimban és cselekedeteimben feltétlenül bízni tud. Nem véletlen, hogy ugyanaz a szó jelzi a Bibliában ezt a lelki gyümölcsöt, mint amit a hit (pisztisz). Ez a bibliai fogalom is gazdagabb jelentésű, mint a mi hűség szavunk. Ezért csak különböző szavakkal, körülírással tudja visszaadni tartalmát a Biblia. A hűség, a szövetséges viszonyon belül a kötelező vagy elvárható magatartási mód a másik fél iránt, legyen ez rokon, barát, vendég, hozzátartozó, főnök, beosztott, munkatárs vagy bármilyen ember, akivel a dolgom, sorsom összeköt. Az a hűséges, aki a különböző közösségeken belül eleget tesz kötelezettségeinek. Az ember nem tud szabadulni bűneinek fogságából, viszont a bűn mindennemű közösség tönkrevője. A Szentlélek a közösség lelke, aki az önzés közösséget rontó hatalma alól felszabadít. Ez a Biblia szerinti hűség tartalma.

Minden hűségnek alapja és előfeltétele Isten hűsége (2Sám 2, 6. Zsolt 40, 12. 57, 4), amit népe naponta tapasztal. Már az ősatyák is észrevették ezt (1Móz 32, 11). Mózesnek és a pusztában vándorló népnek is úgy jelenti ki magát az Úr, hogy ő a hűséges Isten (2Móz 34, 6. 5Móz 7, 9). Ez a hűség abban nyilvánul meg, hogy Isten az ember hűtlenkedései ellenére is megtartja ígéreteit. Ezt Jákób is tapasztalta. A próféták igehirdetésének legfőbb tartalma az volt, hogy Isten szövetségébe fogadja népét, ígéreteket ad és azokat teljesíti is. Isten hűsége mindig cselekedeteiben nyilvánul meg. Ezzel bizonyítja, hogy hűségét nem tagadja meg soha.

Ő népe hűtlensége miatt sem lesz soha hűtlen: „*ha hűtlenek vagyunk, ő hű marad, mert ő magát meg nem tagadhatja*” (2Tim 2, 13).

Isten rendíthetetlen, szilárd hűsége ébreszt bennünk - hívő emberekben bizalmat, hűséget. Így nemcsak kivételezett helyzetekben vagyunk hűségesek, hanem az Istenbe vetett bizodalunk kiterjed a felebarátunkra is, mivel tudjuk, hogy Isten hűsége azt jelenti, hogy velünk, akik az ő teremtményei vagyunk, nem fog más történni, csak az, amit ő megenged a javunkra. A Szentírás szerint a szeretet egyik legfontosabb megnyilvánulási formája a bizalom.

De a Biblia tanítása szerint Isten hűsége párosul jóságával, kegyelmével, irgalmasságával és igazságával. Ez teszi az ő hűségét mássá, többé, mint amit mi ígérni tudunk. A mi hűségünk lényegében nem több mint Isten szövetségi hűségének elfogadása és továbbadása. Jézus Krisztus neve és ezzel együtt lénye: Hű és Igaz (Jel 19, 11. vö. Jel 1, 5. 3, 14). Ő a mi hűséges főpapunk Isten előtt, aki közbenjár érettünk (Zsid 2, 17. 3, 1-2). Jézus akkor is hűséges marad hozzánk, ha mi hűtlenkedünk (2Tim 2, 13).

Isten az emberek egymás közötti viszonyában is ugyanazt a hűséget kívánja, mint amilyen módon ő vezeti, oltalmazza népét. Ő szabadította meg népét az egyiptomi rabszolgaságból és szabad néppé tette (2Móz 20, 2. 22, 20. 23, 9. 3Móz 25, 54. Fil 2, 5). Hűség nélkül nem létezhet egyetlen közösség sem, mert az a pusztító, aki „*megszegte a szövetséget, megvetette a városokat, semmibe vette az embereket*” (Ézs 33, 8). A szeretet a hűség közösségét építi. Az az ember szereti Istent, és termi a Lélek gyümölcsét, aki mindvégig megáll a hitben és minden kísértés és próbatétel között, aki megfogadja az apostol intését: „*Vigyázzatok, álljatok meg a hitben, legyetek férfiak, legyetek erősek! Minden dolgotok szeretetben menjen végbe*” (1Kor 16, 13-14).

6. A szeretet – szelídség

Jézus a Hegyi Beszédben azt ígérte, hogy a szelídek öröklék a földet (Mt 5, 5). Olyan magatartás a szelídség, amiben nincsen vadság, durvaság és erőszak. Ez az ember hosszú távú fennmaradásának titka. A szelíd tudja, hogy Isten szolgálatában áll, és bármi történik is vele, Isten oltalma alatt él. Ezért ellentmondás nélkül, alázatosan, csendben jár Jézus lábnyomában. Nem a rangját védi, hanem Isten akaratát teljesíti. Már az Ószövetség is ilyen királyként várta Jézust. „*Örvendj nagyon Sion leánya, ujjongj, Jeruzsálem leánya! Királyod érkezik hozzád, aki igaz és diadalmas, alázatos, és számaron ül, számarcsikó hátán. Kiirtja a harci kocsit Efraimból és a lovat Jeruzsálemből. Kivész a harci íj is, mert békét hirdet a népeknek. Uralma tengertől tengerig ér, és a folyamtól a föld végéig*” (Zak 9, 9-10).

Jézus volt a szelídség mintaképe, akiben ez a próféta kép beteljesedett. Ezért így hívta – és hívja ma is magához azokat, akik nála szeretetet, megértést és megbocsátást keresnek: „*Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek. Vegyétek magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd vagyok, és alázatos szívű, és megnyugvást találtok lelketeknek. Mert az én igám boldogító, és az én terhem könnyű*” (Mt 11, 28-30).

Dr. Victor János szerint az a szelíd ember, aki bátran odaengedi szilaj vágyait és indulatait az Isten uralma alá (Csendes percek. Máté evangéliuma Bp.1972. 19). Amikor Jézus magához hív minket, ki kell lépnünk a magunk nyomorúságának elzárt világából, és hozzá kell kapcsolni az életünket. A szelíd ember nyitott Isten és a másik ember felé is. Aki igazán közösségi ember, mert a szeretet irányítja. A szelíd ember átéli a szívcsere valódi csodáját, mert a szelíd ember nem gyűlöl. A gyűlölettől is csak a Szentlélek isteni hatalma tud bennünket megszabadítani. Szent Ambrus (340 k – 397) a 39. zsoltár magyarázatában felteszi

a kérdést: „Ki a szelíd ember? Nemde az, akinek szívében nem dúl a viszálykodás vihara, kit nem izgat a harag szenvedélye, kit nem keserít el a böszültség dühe”. Gyökössy Endre találó szójátéka szerint az a szelíd ember aki mielőtt kiborul, előtte leborul, vagyis ismeri az imádkozás titkát.

A szelídségre, mint a Lélek gyümölcseire szükségünk van, mert a kiborulással, a haraggal nem tudjuk megoldani életünk nagy problémáit. „Mert amint a lángba borult farakás kialszik, ha vizet öntünk rá, úgy a szelíd szó is eloltja a haragos kedélynek akármilyen heves lángját is.” (Aranyszájú Sz. János). Szelídség nélkül a bűn agressziója tönkreteszi az emberi élet legnagyobb kincsét, azt a harmóniát, aminek megteremtése emberi létünknek az egyik legfontosabb hivatása. Hordozni tanít. „Az aláztatásnak semmi sem nehéz, a szelídnek pedig, semmi sem terhes” (Nagy Sz. Gergely).

Szelídség lenni nehezebb, mint bármilyen nagy csodatevő erőnek birtokában lenni. A csoda bámulatot vált ki, a szelídség pedig a szeretet békességét termi. A szelídségre is Jézus szeretete tanít. Meg kell tanulnunk tőle elfogadni és továbbadni az embereknek. Ahogyan Jézus szeretetének nemcsak kegyelme, hanem fegyelme is van, ugyanígy a szelídség sem tehetetlen beletörődés. A szelíd ember a személyén esett sérelmeket szeretetben el tudja hordozni, ugyanakkor a másikon elkövetett jogtalanságokat nem hagyja szó nélkül. Kiáll a másikért, nem hagyja magára azokat, akik ellen jogtalanságot követtek el. A szelíd nem hagyja szó nélkül, ha valakit rágalmaznak, ingerelnek, veszekedésre, haragra uszítanak. Szent Ambrus az előbb idézett prédikációjában azt mondta, hogy az az ember szelíd, aki ha ingerlik, hallgat, ha megbántották kész megbocsátani. A szelídség a másik ember szeretete nem terhes feladat, hanem az együttélés, az egymásra találás öröme.

7. A szeretet – önmegtartóztatás (mértékletesség, önuralom)

Az önmegtartóztatás is a Szentlélek gyümölcse. A görög szó egy sportszakkifejezés, az önmegtartóztató, sportszerű életet jelenti. Ezt a bírák szigorúan betartatták. Azt az állapotot jelentette, amikor a versenyző jó kondícióban van és képes fizikai, lelki képességei felett uralkodni. A görög sportjátékokon csak az a versenyző állhatott a rajthoz, aki ezzel a képességgel rendelkezett. Ez a szó nagyon hamar a görög erkölcsstannak is kedvelt szava lett, és a Biblia is úgy említi, mint Krisztus követésének egyik fontos követelményét (2Pét 1, 6. ApCsel 24, 25).

Az önmegtartóztatás nem aszkézist jelent. Az aszkéta a testet ellenségnek tekinti, az önmegtartóztató ember viszont eszköznek. Nem bálványozza a testet, de nem is az a célja, hogy tönkregyegy. Az az önmegtartóztató ember, aki a testét, életét rendeltetésszerűen használja. Rendben tartja, mert Istentől kapott ajándéknak tudja, és mivel tudja, hogy a szeretet parancs feladat, erre testben és lélekben készen akar lenni. A mértékletesség – a legyőzött önpusztítás. Eredetileg az ember számára káros, Isten által nem tanácsolt ételektől és italoktól való tartózkodást jelentette (Dn 1, 8-21. 6, 19. Ézs 5, 11. stb.), de nagyon hamar a szenvedélyektől, a túlzásoktól, a rajongástól való mentességet, vagyis a helyes valóságérzékletet jelentette (2Tim 4, 5). A mértékletes, önmegtartóztató ember „*elméjét felkészítve*” józan (1Pét 1, 13), mert csak így képes Jézus második eljövételére felkészülni (1Pét 4, 7).

Az önmegtartóztatásnak nem a lemondás a lényege, hanem valaminek a megnyerése. Az önmegtartóztató józan ember, a Szentlélek munkája nyomán egy belső, etikai életminőségre jutott. Nem étrendünk megváltoztatásával, vagy valamilyen más aszketikus praktikával, saját erőfeszítéseinek eredményeként éri el ezt az ember, hanem felismeri a szeretet valóságos értékét, megismeri tennivalóit és vállalja az élet következményeit. A mértékletes ember – kiegyensúlyozott, minden lelki, testi szélsőségtől mentes. Nem híve semmiféle aszketikus

divatnak. Ez a józan önmérséklet a bűn legyőzésében is nagyon hasznos (1Kor 15, 34. 1Pét 5, 8. 9 e. r.). Ez teszi életünket alkalmassá a szolgálatra (1Tim 3, 2.11. Tit 1, 8).

Az a mértékletes, önmegtagadó ember, aki megfogadja Pál tanácsát, amit a Krisztus visszajövetelét váró embereknek adott: *„Az időpontokról és alkalmakról pedig nem szükséges írnom nektek, testvéreim, mert ti magatok is jól tudjátok, hogy az Úr napja úgy jön el, mint éjjel a tolvaj. Amikor azt mondják: Békesség és biztonság, akkor tör rájuk hirtelen a végső romlás, mint a fájdalom a várandós asszonyra; és nem fognak megmenekülni. Ti azonban, testvéreim, nem vagytok sötétségben, hogy az a nap tolvajként lephetne meg titeket. Hiszen valamennyien a világosság és a nappal fiait vagytok, nem vagyunk az éjszakáé, sem a sötétségé. Akkor ne is aludjunk, mint a többiek, hanem legyünk éberek és józanok. Mert akik alusznak, éjjel alusznak, és akik megrészednek, éjjel részednek meg. Mi azonban, akik a nappal fiait vagyunk, legyünk józanok, vegyük magunkra a hit és a szeretet páncélját, és mint sisakot, az üdvösség reménységét. Mert az Isten nem haragra rendelt minket, hanem hogy elnyerjük az üdvösséget a mi Urunk Jézus Krisztus által, aki meghalt értünk, hogy akár ébren vagyunk, akár alszunk, vele együtt éljünk. Vigasztaljátok tehát egymást, és építse egyik a másikat, ahogyan teszitek is (1Thessz 5, 1-11).*

„HASZONRA ADATIK A LÉLEK KIJELENTÉSE

Mivel az ezerarcú szeretet hiányában élünk, vagyis hiányzik életünkől a Lélek gyümölcse, karizmákkal próbáljuk pótolni a józan gyümölcsözés hiányát, csak hogy a lelki ajándékokkal nem lehet pótolni a szeretetet. Egyetlen különleges lelki képesség sem ér semmit a gyümölcsöző szeretet nélkül, hiszen a szeretet képes megoldani, meggyógyítani a bűn által tönkretett közösségi kapcsolatainkat. Mert a szeretet - mint láttuk -, nem egyszerűen egy múló érzés, vagy hangulat. A Szentlélek gyümölcsözővé, vagyis mások és a világ hasznára kamatozóvá akarja tenni bennünk a szeretetet. Éppen ezért a felülről kapott szeretet megvalósítására, vagy úgy is mondhatnánk, hogy társadalmi hasznosítására adja Isten a lelki ajándékokat. Így lesz élővé és valóságossá a szeretet közöttünk.

A lelki ajándékok, és a Lélek gyümölcseinek a kapcsolatát legjobban az első korinthusi levél mutatja be számunkra. A korinthusi gyülekezet sok problémával küzdött. A város közmondásosan erkölcstelen volt, de a gyülekezetet sem kerülték el az erkölcsi problémák és négy párt is részre szakította a gyülekezetet. Ennek az lett a következménye, hogy a gyülekezet Jézusba vetett hite is meggyengült. Voltak olyanok, akik kétségbe vonták a feltámadást. Pál azért írta levelét, hogy a gyülekezet szeretetközösségét helyreállítsa, és józanságra intse az egymás ellen támadókat. A karizmatikus ajándékok körül is zavarok keletkeztek, hiszen az egymással vetélkedő csoportok előtt egyre nagyobb kérdés lett, hogy akkor mit is jelent a keresztény életében a gyakorlati szeretet. Ezért a karizmákról is szólni kellett a gyülekezetnek. A Szentlélek munkájának megértése nélkül nincsen egység, nincs keresztény bizonyágtétel.

Pál nem a helytelen nézetek cáfolatára törekszik, hanem újra tanítani akarja a gyülekezetet. Ezt teszi a lelki ajándékok kapcsán is. Ezért szólítja meg így a gyülekezetet: *„A lelki ajándékokra nézve pedig, testvéreim, nem szeretném, ha tudatlanok lennétek”* (1Kor 12, 1). Keresztény gyülekezeti közösség csak ott van, ahol Isten Szentlelkének ajándékai szabadon működhetnek. Az egyház pünkösdkor született és a felházban kialakult testvéri közösségben születik újra. Csak az az ember talál igazán Istenre, aki nem engedi el a másik testvéri kezét. A pusztá jóindulatú érzésen túl azok a lelki ajándékok tesznek egymás számára hasznossá, amit mindnyájan kaptunk. A Szentlélek munkája teszi a hitet belső meggyőződéssé bennünk. E nélkül nem tartozunk Krisztus tanítványainak seregébe.

A lelki ajándék több mint a gyülekezet tagjainak adott különböző képességek sora. A

lényeg nem a szokatlanságában, az ajándékok különlegességében van, hanem abban, hogy ez az élő gyülekezetnek, Krisztus testének elengedhetetlenül fontos tevékenységére ad felhatalmazást. Hitünk megvallásának alapja a Szentlélek újjáteremtő munkája bennünk történt. Ezért emlékezteti a gyülekezet tagjait az apostol arra a megtérési élményre, amiben része volt a korinthusiaknak. *„Tudjátok, hogy amikor pogányok voltatok, ellenállhatatlanul vitt és sodort valami benneteket a néma bálványokhoz. Ezért tudtotokra adom, hogy senki sem mondja: 'Jézus átkozott', aki Isten Léleke által szól; és senki sem mondhatja 'Jézus Úr', csakis a Szentlélek által”* (1Kor 12, 2-3). Az, hogy Jézus az Úr, a keresztények első, ősi hitvallása volt. De a hitet sem a magunk belátásából, saját érdemszerző cselekedetünként valljuk meg, hanem a Szentlélek bennünk elvégzett munkájának következtében. Meggyőződésünk, a Szentlélek belső munkájának tapasztalása.

A kegyelmi ajándékok rendjét a gyülekezetben csak az érti meg, akit belső emberében meggyőzött a Szentlélek. Nem a forma, hanem a belső tartalom a fontos. A pogány vallásokban is létezik olyan jelenség, hogy egy ember az érzelmeinek felfokozódása révén megváltozott tudatállapotba jut és a normálistól eltérő, félig önkívületi állapotba kerülve extatikus jelenségeket produkál. Ebben viszont nem Isten nyilatkozik meg.

A feltűnő lelki ajándékok túlértékelésével szemben Pál az adományok egységét és különbözőségét világítja meg a gyülekezet előtt. *„A kegyelmi ajándékok között ugyan különbségek vannak, de a Lélek ugyanaz. Különbségek vannak a szolgálatokban is, de az Úr ugyanaz. És különbségek vannak az isteni erő megnyilvánulásaiban is, de Isten, aki mindezt véghezviszi mindenkiben, ugyanaz”* (1Kor 12, 4-6). Az egységet az Atya, a Fiú és a Szentlélek teremti meg, a különbözőség bennünk van. Ez a különbség nem egymást kizáró, egymás ellenében ható dolog, hanem egymást erősítő sokoldalú valóság. Isten az ő népét úgy akarja önmagában eggyé tenni, hogy sokoldalú erővel gazdagítja a közösséget.

Ez a sokoldalúság nem anarchiát, hanem rendet teremt a gyülekezetben. Az egyházat nem a diktatórikus felső irányítás jellemzi, hanem a gyümölcsöző, önkéntes, a Lélek irányította sokoldalúság. Krisztus teste ott van, ahol nyilvánvaló lesz, hogy *„a Lélek megnyilvánulása pedig mindenkinek azért adatik, hogy használjon vele”* (1Kor 12, 7).

Ez a haszon Pál szerint azt a célt szolgálja, *„hogy felkészítse a szenteket a szolgálat végzésére, a Krisztus testének építésére, míg eljutunk mindnyájan a hitnek és az Isten Fia megismerésének egységére, a felnőtt korra, a Krisztus teljességét elérő nagykorúságra, hogy többé ne legyünk kiskoriúk, akik mindenféle tanítás szelében ide-oda hányódnak és sodródnak az emberek csalásától, tévútra csábító ravaszágától; hanem az igazsághoz ragaszkodva növekedjünk fel szeretetben mindenestől őhozzá, aki a fej, a Krisztus”* (Ef 4, 12-14). A gyülekezet egysége nem az egyházszerkezet egysége, hanem növekvő, a Krisztus teljességre törekvő teste, amelyet nem tud mindenféle tanítás ide-oda sodorni, mivel a szeretetben, a Szentlélek gyümölcseiben erős. Ott lehet megismerni Krisztus egyházát, ahol *„némelyik a Lélek által a bölcsesség igéjét kapta, a másik az ismeret igéjét, ugyanazon Lélek által. Egyik ugyanattól a Lélektől a hitet, a másik ugyanazon Lélek által a gyógyítások kegyelmi ajándékait. Van, aki az isteni erők munkáit vagy a prófétálást kapta; van, aki lelkek megkülönböztetését, a nyelveken való szólást, vagy pedig a nyelveken való szólás magyarázását kapta. De mindezt egy és ugyanaz a Lélek munkálja, aki úgy osztja szét kinek-kinek ajándékát, amint akarja”* (1Kor 12, 8-11). A lelki ajándékoknak ez a közel sem teljes listája tartalmaz értelmi, érzelmi és gyakorlati jellegű képességeket, amelyeket Isten használni akar az egyház építésére, de Isten egyetlen ajándékot sem ad gyakorlati haszon nélkül. Az értelmét, a hasznosságát vesztett „ajándék” inkább rombol, mintsem épít. A rombolás viszont soha nem a Szentlélek munkája, hanem a kísértőé. Az egyház egyik legfontosabb feladata: eligazodni a lelkek világában. Ezért fontos ajándék a lelkek megkülönböztetése. Minden

ajándék „a szeretet által munkálkodó hit” (Gal 5, 6) egyik megnyilvánulási formája. A munkanélküli hit csak haszontalan hiedelem, és a Szentlélek haszontalan ajándékot nem ad. A lelki ajándék alkalom Istentől, a hit gyakorlására.

Isten rendje a harmónia. Csak az tekinthető a gyülekezetben lelki ajándéknak, ami építi a közösséget, erősíti a Krisztus testét. Isten nem „szólistákat” keres, hanem olyan szolgákat, akik készek a másikért szolgálni Jézus Krisztus irányítása alatt, hiszen ő a fej. Pál, ezt a különbözőségeken alapuló egységet egy régi példával szemlélteti: „*Mert ahogyan a test egy, bár sok tagja van, de a test valamennyi tagja, noha sokan vannak, mégis egy test, ugyanúgy a Krisztus is. Hiszen egy Lélek által mi is mindnyájan egy testté kereszteltettünk, akár zsidók, akár görögök, akár rabszolgák, akár szabadok, és mindnyájan egy Lélekkel itattattunk meg*” (1Kor 12, 12-13). Tehát a gyülekezet Krisztus teste, ami azt jelenti, hogy Krisztus közösséget teremtő hatalmának mi is részesei lettünk.

A régi mese - melynek előzményét ezópusi mesében is megtaláljuk mely szerint Menenius Agrippa is ezzel szerelte le a római nép lázadását -, Pálnál így hangzik: „*Mert a test sem egy tagból áll, hanem sokból. Ha ezt mondaná a láb: Mivel nem vagyok kéz, nem vagyok a test része, vajon nem a test része-e? És ha ezt mondaná a fül: Mivel nem vagyok szem, nem vagyok a test része, vajon azért nem a test része-e? Ha a test csupa szem, hol lenne a hallás? Ha az egész test hallás, hol lenne a szaglás? Márpedig az Isten rendezte el a tagokat a testben, egyenként mindegyiket, ahogyan akarta. Ha pedig valamennyi egy tag volna, hol volna a test? Így bár sok a tag, mégis egy a test. Nem mondhatja a szem a kéznek: Nincs rád szükségem, vagy a fej a lábaknak: Nincs rátok szükségem. Ellenkezőleg: a test gyengébbnek látszó részei nagyonis szükségesek, és amelyeket a test tisztességtelen részeinek tartunk, azokat nagyobb tisztességgel vesszük körül, és amelyek ékesség nélkül valók, azok nagyobb megbecsülésben részesülnek: az ékeseknek azonban nincs erre szükségük. Isten szerkesztette így a testet egybe: az alacsonyabb rendűnek nagyobb tisztességet adva, hogy ne legyen meghasonlás a testben, hanem kölcsönösen gondoskodjanak egymásról a tagok. És így ha szenved az egyik tag, vele együtt szenved valamennyi, ha dicsőségben részesül az egyik tag, vele együtt örül valamennyi. Ti pedig Krisztus teste vagytok, és egyenként annak tagjai.*” (1Kor 12, 14-27)

Ebben sem mi valósítjuk meg Isten álmát, hanem mi leszünk Isten megváltási tevének eszközei. Nem a mi akaratunk győzi meg az embert, hanem az övé. Testté nem egyéni képességeink tesznek, hanem a Krisztushoz való tartozásunk. Nem a gyülekezet a test, hanem Krisztus, őbenne lesznek értelmes, hasznos tagokká azok, akik odaszánták az életüket neki. Isten egy olyan közösséget kíván Szentlelke által létrehozni, amelyben a kölcsönös szolgálat értékrendje uralkodik, nem pedig az üres látszat. Minden tag abban találja meg létének értelmét, hogy rá is szüksége van a testnek, és amit tud, azt a test egészségéért – és nem önmagáért – tudja. A test, különböző tagokból áll, de a tagok csak együtt, egymásra utalva, egymást kiegészítve adják a testet. Ezért fontos a test minden része. Ennek a mintájára kell minden kegyelmi ajándéknak megtalálni a helyét a gyülekezetben. Mint már említettük, Isten nem ad értelmetlen, tartalmatlan csodajeleket, csak azzal ajándékoz meg, ami termi a Lélek gyümölcsét, a szeretetet. A Szentlélek jelenlétét nem az ajándék külső formája adja, hanem a tartalma, vagyis a gyümölcs. Nem a Szentlélektől van az uralkodás „ajándéka”, mert ő szolgálatra hívott el bennünket, és életével is a szolgálatra tanította a rangkországban szenvedő tanítványait: „*Tudjátok, hogy a népek fejedelmei uralkodnak rajtuk, és a nagyok hatalmaskodnak rajtuk. De közöttetek ne így legyen: hanem aki naggyá akar lenni közöttetek, az legyen a szolgátok, és akik közöttetek első akar lenni, az legyen a rabszolgátok. Mint ahogyan az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért*” (Mt 20, 25-28. vö. Ef 5, 2. Fil 2, 5. Jn 13, 12-17).

A szolgálat minden kicsi eleme fontos, de a megbízási körünk nem egyforma, mert a test egészséges működéséhez különböző feladatköröket kell betölteni. A gyülekezet életének három alapvető tisztsége: az apostolok, a próféták és a tanítók feladata sem rang. Az apostol kapta a Krisztusról való tanúságtétel lelki ajándékát. Ők voltak Jézus földi életének szemtanúi, ők voltak felelősek azért, hogy az utánuk következő hívek hűséges képet kapjanak a Mesterről. A próféták nem a jövő titkai után nyomozódó „futurológusok” voltak, hanem Istennek olyan szolgálói, akik készek voltak időszerű módon, a mai ember mai problémáira válaszként hirdetni Isten igéjét. A tanító feladata pedig az volt, hogy a Biblia alapvető tanításait továbbadja minden embernek. A feladat nem tekintélyt, rangot, hanem kemény munkát adott azoknak, akiket a Lélek ezekkel az ajándékokkal felruházott. *„Azután adott csodatevő erőket, kegyelmi ajándékokat: gyógyításra, gyámolításra, vezetésre, különféle nyelveken szólásra”* (1Kor 12, 28). Ezek a kiegészítő ajándékok is fontosak voltak az ősegyház életében. E felsorolás után az apostol kérdéssora azt mutatja, hogy ezt sem kapta mindenki korlátlanul. Csak úgy és arra kapta, hogy a test egységét szolgálja. Ez nyilvánvaló volt a gyülekezet előtt. Isten segítette ezekben népét, de nem arra kellett törekedni, hogy minél látványosabb jel legyen ez az ajándék, hanem, hogy a haszon a gyülekezet javára és áldására legyen. Így fejezi be az apostol a sort: *„De törekedjete a fontosabb kegyelmi ajándékokra”* (1Kor 12, 31).

Azonban a lelki ajándékok tengerében: *„megmutatom nektek a legkiválóbb utat”*. Ettől függ minden ajándék haszna, és ez a szeretet. Akiből hiányzik a szeretet, az nem tartozik Krisztushoz, az az ember nem él a Szentlélek uralma alatt.

A KARIZMATIKUS KÁOSZ

A karizmatikus káosz akkor áll be, amikor a Lélek gyümölcse nélkül akarjuk a Lélek ajándékait kamatoztatni. Ekkor Isten közösséget, egységet, harmóniát termő Szentleke helyett, idegen erők uralkodnak a gyülekezetben. Lelki képességeink sátáni erők szolgálatában állnak. Mivel ma keveset tanítunk érvényesen és mélyen a Szentlélek munkájáról, sokan a krisztusi szeretet hiányában elveszítik talpuk alól a talajt. Lehet, hogy a szeretet érzelmi oldala bennük rajongássá fajul, de a szeretet fegyelméről, közösségépítő hatalmáról mit sem tudnak.

A lelki hatások háromféle forrásból is eredhetnek. Lehetnek Isten Lelkétől indítottak (pneumatikusak), lehetnek olyanok is, amelyek az ember tudatos vagy tudattalan lelki világából erednek (pszichikusak), de lehetnek démoni ihletésűek is. Sátánnak minden időben a majdnem igaz volt a leghatásosabb csapdája. Képesse tudja tenni az embert sok hatalmas dologra, de ha az igazi jel, a szeretet hiányzik, akkor nem terem közösséget ember és Isten, ember és világ közötti harmóniát a különleges ajándék. Amikor eltűnik a béke a gyülekezetből, beáll a karizmatikus káosz állapota.

Jakab ilyen helyzetről beszél. *„Honnan vannak viszályok és harcok közöttetek? Nem a tagjaitokban dülő önző kívánságok okozzák-e ezeket? Kívántok valamit, és nem kapjátok meg, öltök és irigykedtek, de nem tudtok célt érni, harcoltok és viszálykodtok. Mégsem kapjátok meg azért, mert nem kéritek. /.../ rosszul kéritek”* (Jak 4, 1-2). Ha a Szentlélek bennünk lakik, akkor a szeretet jellemünkkel válik, vagyis az az indulat lesz bennünk, ami a Krisztus Jézusban volt (Fil 2, 5). A Szentlélek szeretővé, vagyis „jézusszerűvé” tesz minket, de ezt úgy is mondhatjuk, hogy Isten eredeti elgondolása szerinti emberré. A karizmatikus káosz akkor áll be, ha embertelenül akarunk az Emberfiának szolgálói lenni. Nem a különleges jelekről lehet megismerni a keresztényt, hanem a gyümölcseiről: *„Gyümölcseikről ismeritek meg őket”* (Mt 7, 16-20).

Miért kell kérni a Szentlélek ajándékát? Nem azért, mert Istent figyelmeztetni kell ígéreteire, hanem mert szükségünk van a biztosan bekövetkező ígéretek elfogadásához a Krisztusra-hangolódásra. Az elcsendesedésben megvalósuló ráhangolódás nélkül csak karizmatikus káosz lesz a gyülekezetben, amit diktatórikus fegyvelméssel nem lehet eloszlatni.

A keskeny úton csak lassan, kéz a kézben a felebaráttal együtt járva lehet előrehaladni. Sok nyugati típusú evangélista pedig sztrádát akar építeni, ahol 160 kilométeres sebességgel lehet az üdvösség felé száguldani. A hegyekbe alagutat fúr, a völgyek fölé viaduktokat épít, és ezzel azt a látszatot kelti, hogy a másik embert ki lehet kerülni az üdvösség útján. Mennyiséget akar minőség helyett, s így a szeretet – a gyümölcs –, csak elhanyagolható dekoráció lesz. Azt hirdeti, hogy a gyülekezet nem üvegház, ezért pajtvá alakítja, amelynek legföljebb teteje van, de oldalai nincsenek. Ilyenek ma a saját kívánságaink szerint gyűjtött tanítók.

Pál – Jézus útját járta. Jól tudta, hogy az embernek szüksége van a keskeny útra. A sztrádán csak az ember eltömegesedett változata, a bio-robot tud közlekedni. Szükségünk van az úton járás intimitására, arra az élményre, hogy a mellettünk lévők, a felebaráton tanuljuk meg a mindennapi szeretetet. Ez a Szentlélek iskolája. Az igének is személyesen kell megszólítania minket. A megtérés a Lélek egyedi, nem szabványosítható munkája az emberben. Azért keresi fel annyi ember az ál-keleti gurukat, a tibeti lámákat, a szcientológusokat és a többi hasonszőrű csodatevőt, mert ők képesek arra, hogy csak velük, csak az ő problémáikkal törődjenek. Közben elfeledkezünk arról, hogy Jézus is egyéneket szólít meg, akiket emberekhez és nem a tömegekhez küld. Az üdvösség útja nem szabványosítható út. Sokan úgy vélik, hogy a kereszténység, az igehirdetés csődbe jutott, pedig csak figyelmen kívül hagytuk azt, hogy az igehirdetés nem általános igazságokat deklarál, hanem embereket szólít meg. A „lélekmentési sztrádán” robogva elfelejtjük, hogy egy megmászott völgy, vagy egy legyőzött próba-hegycsúcs többet jelent, mint a 160-as tempó a képzeletbeli mennyország felé.

Az elmúlt kétszáz esztendő teherként nehezedik ránk. A tudomány és a technika fejlődésével összeszűkült a világ. Távoli országok, népek, eszmék léptek be életünkbe. A közlekedés, a hírközlés, a tudás forradalma óriási mennyiségű információt zúdított az emberiségre. Az eddig csodált világból, tudományos és technikai eszközökkel ellenőrzött világ lett. Így lett világunk az ember által leigázott, tönkretett bolygó. Egyre többet kell gondolnunk ennek a ténynek a hatására. Nemcsak biológiai környezetünket teszi tönkre ez a változás, hanem visszahat emberségünkre is. A tömegkommunikációs eszközök fejlődése napi szenzációvá silányította a csodát. A hírek mindinkább elveszítik igazságtartalmukat. A „hihetetlen”, mesterségesen előállított árucikk lett, amit a fogyasztói társadalom csodálkozni és borzongani akaró embere megkövetel kedvenc napilapjától. Ez a világias gondolkodás betört a kereszténységbe is. Sok formális keresztény így gondolkodik: majd akkor hiszek, ha Isten tudományosan ellenőrizhető csodái meggyőznek engem. A szenzációkeresés is karizmatikus káoszt támaszt. A Szentlélek igazi, láthatatlan, belsőkötő átalakító munkája helyére, a csodának érzett pillanat kerül. A jel több lesz, mint a jelentés.

De Jézus sosem munkálta a szenzációt, hanem csendes belső változást akart - és akar ma is elérni -, ezért többször kitért az emberek szenzációkeresése elől. A meggyógyult leprásra ráparancsolt: „Vigyázz, senkinek se szólj” (Mt 8, 4). Mindenkin segített, de amikor csodatevő híre elterjedt és 'sikerei' csúcsán volt: „Nagyon korán, a hajnali szürkületkor felkelt, kiment, elment egy lakatlan helyre, és ott imádkozott.” Ezen meg is botránkoztak tanítványai, hiszen úgy tűnt előttük, hogy Jézus sikerei elől elmenekül. Úgy érezték, hogy ezzel az ő várakozásukat is késlelteti Jézus. Ezért „Simon és a vele lévők azonban utána

siettek, és amikor megtalálták, így szóltak hozzá: Mindenki téged keres. Ő pedig ezt mondta nekik: Menjünk máshova, szomszédos helységekre, hogy ott is hirdessem az igét, mert azért jöttem” (Mk 1, 35-38). Mai életünk felfokozott csodavárása idején sem lenne másképpen Jézus. Nem a csodából születik a szeretet. Mai életünknek az lenne az igazi nagy csodája, ha szívünkben, az önzés világában megszületne a szeretet és bemutatkozna, mint a Lélek gyümölcse.

A karizmatikus káosz kórokozója, korunk érzelmi elsivárosodása. A felvilágosodás diadalra jutása óta a gondolkodás ellenőrzése alá akarjuk fogni a létezés, és ezért érzéseink követelik a maguk helyét. A ránk zúduló információk, parancsok világában a szívünk, érzéseink lelki táplálék nélkül maradnak és egyre agresszívebben, és szélsőségesebben követelik a jogukat. Ezért szabadulnak el az indulatok egy-egy diszkó koncerten vagy labdarúgó meccsen, ezért veszik körül extatikus rajongók a csodagyógyítókat, legyenek akár sámánok, vagy guruk. Ezek mind-mind a szeretetlenség megnyilvánulásai. Ésszel nem lehet a szívet pótolni. A hívő ember is ebben az elgépiesedő világban él, ő is szenvedő részese mai világunk lelki járványbetegségének. Olyan jelenségeket tart a Szentlélek munkájának, amik csupán külső formáiban hasonlítanak ahhoz, amit a bibliai korok emberei átéltek. A karizmatikus káosz lényegében a Szentlélek jelenléte nélküli csoda, megtévesztő hamisítvány csupán. Csak a szeretet, a gyümölcs hamisíthatatlan. Ezért Jézus szerint csak ez lehet az ismertetőjel (Jn 13, 35). A szeretet hasznossá tesz minden valódi ajándékot, a látszatajándékokkal csak megtévesztő csodákat lehet létrehozni, amelyek nyomán soha nem változik meg az ember pozitív irányban. A látszat csal, a karizmatikus káosz is csalás.

ÉRTHETETLEN-E AZ ANGYALOK NYELVE?

A korinthusiak visszaéltek a lelki ajándékokkal, köztük a nyelveken szólással. Pál levélírásának ez volt az egyik oka. A pártoskodással mindig az a veszély jár, hogy a lelki ajándékokat saját képességeinknek tulajdonítjuk, és bennük az egyén teljesítménye lesz a legfontosabb. Rangjelzővé silányulnak azok az ajándékok, amelyeknek a szeretet továbbadása, megélése lenne a célja. Ez a beálló karizmatikus káosz alapvető oka.

Az ember, gondolkodó, beszélő lénynek teremtett. Istennek ez az ajándéka szükséges ahhoz, hogy betöltsük azt a hivatásunkat, ami a Teremtő célja. Már Arisztotelész megállapította hogy „az ember az egyetlen olyan élőlény, akinek beszéde (logosz) van”. János Jézust úgy mutatja be, mint a testté lett igét (Jn 1, 1-4). Istenhez az ő igéjén, szaván keresztül jut el a hívő ember, a logosz pedig nem más, mint Isten. Az Ószövetség Istent a cselekvő létezésnek, a „létrehozónak” tartja, tudniillik a Jahve szó, amelynek eltorzított, valójában nem létező formája a Jehova, a hájá = lenni ige, okhatározói jelentésű igeörzsének imperfectuma. Ez azt jelenti: „aki létrehoz”, „létrehozó”. Erről az Istenről azért tudunk, mert megszólít minket, beszél mivelünk. Ezért mondta Martin Heidegger: „A beszéd a lét háza”.

De mi is a beszéd? Beszédén értjük az embernek, mint egyénnek, és mint társadalmi lénynek azt a képességét, tevékenységét, amelynek során a külvilággal, embertársaival kommunikálni tud. Hangeffektusokkal ki tudja cserélni gondolatait a másikkal, érzéseit, gondolatait meg tudja fogalmazni. A beszéd az az eszköz, amivel a materiális és szociális, valamint a spirituális világ hármasságába az ember be tud illeszkedni. Feladatát csak akkor töltheti be, ha a mondott szó a valóságnak megfelelő jelzés, ha a másik ember számára érthető és a mondott szó belső világunkat is tükrözi. Ezért a szó erejét az adja, hogy materiális, spirituális és szociális világunk valósága ölt-e benne testet. Isten szól hozzánk és mi is megszólíthatjuk őt. A beszéd segítségével gondolatokat, igazságokat érthetünk meg, érzéseinket, vágyainkat, terveinket Isten elé tárhatjuk. Mózes számára az volt a legnagyobb kegyelem, hogy „szemtől szemben” beszélt vele „világosan, nem rejtélyesen” (4Móz 12, 8).

Így méltán mondhatjuk, hogy az embernek adott isteni ajándékok közül a beszéd az egyik legjelentősebb.

Az értelmes szó tetteket szül. A Biblia a létezés és a kimondott szó között alig lát különbséget. Ha viszont a szó értelmetlen, elveszíti azt a fontos tulajdonságát, hogy a mondott, hallott szóból cselekedet, gyakorlat, élet legyen. Az érthetetlen beszéd káoszt szül. A modern karizmatikus mozgalmak nyelveken szólása (glosszológia) nem értelmes beszéd. H. Glück a Metzler féle lexikonban így határozza meg: „Vallási túlfűtöttségben létrejövő artikulátlan hangtermékek, melyek mögött isteni üzenetet sejtnek és keresnek” (226. old). Isten nem ad olyan haszontalan ajándékot, amit még azok sem értenek, akik „beszélnek”.

Mai korunk önzéstől fertőzött bábéli zűrzavarában, sokszor elveszítjük a közös nyelvet, ami összeköt minket Istennel és egymással. Martin Buber (1878-1965) haszid történeteiben Pinhász rabbi így magyarázza a bábéli nyelvzavart. „A torony építése előtt minden nép bírta a szent nyelvet és azon kívül a sajátját is. Ezért mondják: minden országnak volt egy nyelve, vagyis a szent nyelv, és más beszédei, vagyis még az egyes népek saját nyelve. Maguk között az egyes népek ezen a nyelven érintkeztek, a közös nyelven pedig, egymás közt. Amit Isten tett, amikor megbüntette őket, az volt, hogy elvette tőlük a szent nyelvet” (Pompei 1991. 1. 1999). Babel óta keressük a szent nyelvet, mert ez a nyelv az Isten igéjének a titka is. Ezt pünkösöd óta tudjuk, de ma sem kapjuk másként, mint az apostolok: a felházban kell ezt térdeinken megtanulni.

A bábéli nyelvzavarnak pünkösöd az ellentéte, amikor mindenki a maga nyelvén értette meg az apostolok szavát. Ha pünkösödkor az érthetetlen nyelvek szólásával ajándékozta volna meg Isten az apostolokat, akkor nem született volna meg az egyház. Azóta is keressük minden prédikációban azt a szent közös nyelvet, ami a szeretet nyelve és az ígét is érthetővé, gyakorolhatóvá teszi. A magunk építette, szeretetlen szavakból összerótt Babeltornyaink, szükségszerűen leomolnak, mert az ige szerint összeomlik (elesik) Babilon (Jel 14, 8. 18, 2. Ézs, 21, 9. Jer 51, 8), amit mi makacsul, a következményekből semmit sem tanulva mindig újra építünk. Karinthy Ferenc írja egyik rövid írásában: „Új Babilont építünk, a fogalmak pokoli zűrzavarát. Gyalázatos hazug szavaink megrontották a szavak becsületét”. Ezért üzenté Pál Timóteusnak: „*Mert lesz idő, amikor az egészséges tanítást nem viselik el, hanem saját kívánságaik szerint gyűjtenek maguknak tanítókat, mert viszket a fülük. Az igazságtól elfordítják a fülüket, de a mondákhöz odafordulnak*” (2Tim 4, 3-4). A tévtanítók, az ige tiszta szavából bábéli nyelvzavar hamis tanítását építik fel.

A pünkösdi nyelveken szólás a misszió támasza volt. Azok, akik vették a Szentlélek különleges ajándékát, megértették egymás szavát, és megértették egymást is. A korinthusiaknak éppen az volt a betegségük, hogy a pártoskodás következtében nem értettek szót egymással. Beszéltek a nyelvek ajándékáról, sőt egyesek azt is állíthatták, hogy az angyalok nyelvén szólnak, de ez a jelenség nem lehetett a Lélek ajándéka, mert a haszon, amiért a beszédet adta Isten, hiányzott belőle. Ezért Pál helyre akarta igazítani a tévelygő korinthusiakat. Először a különböző lelki ajándékok egységére és különbségére tanította a gyülekezetet, majd a kiváltképpen való útra, a szeretetre figyelmeztette őket. A szeretet himnuszát is azzal a meglepő mondattal kezdi, hogy „*Ha emberek vagy angyalok nyelvén szólok is, szeretet pedig nincs bennem, olyanná lettem, mint a zengő érc vagy pengő cimbalom*” (1Kor 13, 1). Hangot adok ki, de nem mondok semmit. Ez nem beszéd, csak zaj, vagy jobb esetben, egy szóban megfogalmazhatatlan dallam. A karizmatikus mozgalmakban tapasztalt „nyelveken szólás” tehát nem értelmes beszéd, mert aki mondja, éppen úgy nem érti, mint aki hallgatja. Elképzelhető-e az, hogy Isten, aki az embert az értelmes beszéd ajándékával felruházta, és aki maga is naponta megszólítja az ember és beszél vele, az értelmetlen beszédet adta jelül?

Érdekes megvizsgálni azt, hogy Pál hogyan tanítja a korinthusiakat arra, hogy ne az ilyen „üres” értelmetlen nyelveken beszélést tartsák a Szentlélek igazi ajándékának. Pál az apostolok pünkösdkor megnyilvánuló nyelveken szólását - amit azért kaptak, hogy mindenki megértse a rájuk bízott üzenetet -, a Szentlélek különös ajándékának tartotta, mert hasznára vált a hallgatóságnak. Ez az idegen nyelv lefordítható volt, hiszen mellette ott szerepelt a „nyelvek magyarázásának”, lefordításának ajándéka is. Mégsem tartja ezt az ajándékot sem mindenkire kötelező ajándéknak, sőt azt mondja róla, hogy ez a hitéletünk gyermekkorához tartozik (1Kor 13, 10-11), ezért „*a nyelveken való szólás meg fog szünni*” (1Kor 13, 8).

A korinthusi nyelveken szólás talán hasonlított a mai karizmatikus mozgalmakban tapasztalt jelenségekhez. Ezért egy nagyon érdekes irodalmi formát használ a következő szakaszban, a sztoikusok által kedvelt, és a korinthusiak által is jól ismert dialogikus diatribét. Ezzel próbálja Pál a gyülekezetet a helyes gondolkodási módhoz visszavezetni. Mi is ennek a műfajnak a lényege? A diatribé szó időtöltést, társalgást jelentett. Egy olyan, legtöbbször élőszóban elmondott, erkölcsi tanítást, filozófiai tételt, amiről a hallgatókat népszerű formában a szónokok meg akarták győzni. Ilyen szónoklatokat a korinthusiak sokat hallottak a város főterén különböző irányzatú vándorszónokoktól. Mivel a szónokok sok színes képet, hasonlatot használtak a meggyőzés érdekében, ezek a szónoklatok népszerűek voltak. A dialogikus diatribé pedig olyan szónoklatot jelent, amikor a beszélő maga idézi ellenfeleinek érveit és vitatkozik vele. Így a monológból egy érdekes dialógus lesz. Ilyen az 1Kor 14. fejezete is. Lássuk csak ezt a dialógust.

Pál a szeretet himnuszának klasszikussá vált záró versében a karizmák mulandósága után a hit, a remény és a szeretet állandóságáról tesz hitet, és arról, hogy a három közül a szeretet a Lélek legnagyobb gyümölcse, hiszen Jézus is azt tanította, hogy ez lesz azoknak az ismertető jele, akik hozzá tartoznak (1Kor 13, 13). Ez viszont nem jelenti azt, hogy a test építése szempontjából elhanyagolhatóak, másodlagosak a Lélek egyéb ajándékai. De a gyülekezetnek a hasznosabb ajándékokra kell törekedni. Ezért Pál ezzel kezdi dialógusát a korinthusiakkal: „*Törekedjétek a szeretetre, buzgón kérjétek a lelki ajándékokat, de leginkább azt, hogy prófétálatok*” (1Kor 14, 1). A korinthusi gyülekezet minden ebben a levélben fellelhető problémája megoldódna, ha a szeretetközösség helyreállna, ha a Szentlélekkel való kapcsolatuk által kialakulna az igazi testvéri közösség. Ezt viszont nem a tagok jó szándéka teremti meg, hanem a Lélek hatalmas munkája, aminek közvetítője a prófétai erejű igehirdetés. A próféta, mint tudjuk, nem a jövő tudója volt - ma sem az -, aki a jövő kiismerhetetlen rejtélyeit kutatja, hanem az a valaki, akin keresztül az Isten szava, mint erővel teli beszéd, üzenet szól a mai embernek.

Ennek ellentmondtak a gyülekezetben azok, akik a talán érthetetlen, a mai karizmatikusokhoz hasonló „nyelveken szólással” dicsekedtek. Ez volt az érvük: „*Mert aki nyelveken szól, nem emberekhez szól, hanem Istenhez. Nem is érti meg őt senki, mert a Lélek által szól titkokat*” (1Kor 14, 2). Mi ezzel az érveléssel szemben bizonyára azzal érvelnénk, amit már előbb elmondtunk, hogy az önmagát kinyilatkoztató Isten, akitől a gondolatainkat, és vele együtt a beszédkészségünket kaptuk ajándékba, nem csúfolja meg magát azzal, hogy értelmetlen szavakat ad a szánkra.

Az apostol Pál nem megszégyeníteni, legyőzni akarja a korinthusiakat, hanem rá akarja vezetni a helyes útra. Így erősíti meg a bevezetőben elmondott állítását: „*Aki pedig prófétál, emberekhez szól, és ezzel épít, bátorít, vigasztal*” (1Kor 14, 3). Egy ajándékot a gyülekezet életében megmutakozó haszna minősíti, a karizmákat pedig nem önmagukban kell megítélni, hanem azt kell megvizsgálni, hogy használók-e, építők-e vele? A kereszténység nem önmagáért, valamiféle önző célért van. Nem azért szólított meg Isten és szült újjá minket a Szentlélek által, hogy önmagunkért legyünk, hanem éppen azért, hogy az embereknek

szolgáljunk, szóljunk számukra az igét, mellyel építeni, bátorítani, vigasztalni kell. A korinthusiak is ilyen igehirdetés nyomán lettek Jézus Krisztus követői.

Ezzel szemben a karizmatikusok arra hivatkoznak, hogy „*Aki nyelveken szól, önmagát építi*”. Pál ezzel szemben viszont azt állítja: „*aki pedig prófétál, a gyülekezetet építi*” (1Kor 14, 4). Óhatatlanul megkérdezi a hallgató: melyik a fontosabb? Önmagát, vagy a közösséget építi-e a keresztyén? Isten az embert olyan lénynek teremtette, aki tudatos közösségalkotásra képes, ebben nyeri el igazi rendeltetését a teremtettségben. Ádám is tudatos keresés után kapta társul Évát (1Móz 2, 18-24), a Szentlélek kitöltése után az első gyülekezet is a „közösségben” volt foglalatossá (ApCsel 2, 42). A Szentléleknek pontosan az a célja életünkben, hogy közösséget teremtsen Istennel, világgal és felebaráttal. Miért adnak akkor ő egy olyan jelet, amivel csak önmagát építheti az ember?

Pál nem hatalmi szóval akar rendet teremteni a korinthusi karizmatikus káoszban? Nem kiátkozni, hanem tanítani akar, ezért így folytatja üzenetét: „*Szeretném ugyan, ha mindnyájan szólnátok nyelveken, de még inkább, ha prófétálnátok; mert nagyobb az, aki prófétál, mint az, aki nyelveken szól, kivéve, ha meg is magyarázza, hogy a gyülekezet is épüljön belőle*” (1Kor 14, 5). Nagyon sok kérdést nem úgy kell megoldanunk, hogy a gyakorlattól független elméleti vitát folytatunk fölötté. Pál egy gyakorlati példával érvel: „*Ha pedig, testvéreim, elmegyek hozzátok, és nyelveken szólok, mit használok néktek, ha nem szólok hozzátok egyúttal kinyilatkoztatásban, vagy ismeretben, prófétálásban vagy tanításban?*” (1Kor 14, 6). Nyilvánvalóan itt nem a mai karizmatikusok nyelveken szólásáról van szó, hanem értelmes, gondolatokat közlő nyelvről. Ez más, mint az a gyakorlat, amit a korinthusiak használtak.

Valószínű, hogy a korinthusi karizmatikusok fejében is megfordult az a gondolat, hogy a Szentléleknek ez az ajándéka csupán csak jel, valami nyelvi kommunikáció feletti valóság, mint például a zene, aminek „tartalmát”, „mondanivalóját” nehéz értelmes szavakban kifejezni. Pál ebben a diatribében erre a ki nem mondott véleményre is felel. „*Az élettelen hangszerek, akár fuvola, akár lant, ha nem adnak különböző hangokat, hogyan ismerjük fel, amit a fuvolán vagy a lanton játszanak?*” (1Kor 14, 7). A karizmatikus imádkozók sóhajtozásai és nyögései nem adnak leírható, pontosan artikulálható hangokat. Tehát a muzsikához sem hasonlíthatók. A dallamok lekottázhatók, reprodukálhatók ismét. Pál ellenfelei arra hivatkozhattak, hogy ez a jelenség nem a dallamokat játszó hangszerekre hasonlít, hanem például a sófárra, mely jelzőhangszer volt. De még így is sántít Pál ellenfeleinek érvelése, hiszen „*Ha pedig a trombita bizonytalan hangot ad, ki fog a harcra készülni?*” (1Kor 14, 8). Még a jelzőhangszereknél is szükség van arra, hogy az általa közvetített információ megkülönböztethető, jól értelmezhető legyen. Ezért a tanulságot Pál így összegzi: „*Így van veletek is, amikor nyelveken szóltok: ha nem szóltok világosan, hogyan fogják megérteni, amit beszéltek? Csak a levegőbe fogtok beszélni*” (1Kor 14, 9).

Pál ellenfelei azt is mondhatják, hogy az elsóhajtott, elnyögött hangjelenség egy nyelv, amit Pál, meg a gyülekezet nem ért, hiszen „*Ki tudja hányféle nyelv van ezen a világon?*”. De Pál rögtön megadja erre a feltételezésre a választ: de „*egyik sem értelmetlen*” (1Kor 14, 10). „*Ha tehát nem ismerem a nyelvet, a beszélőnek idegen maradok, és a beszélő is idegen lesz nekem*” (1Kor 14, 11). Nem az a cél, hogy beszéd az egymástól való elidegenedés eszköze legyen. Mégegyszer: Bábel ellentéte pünkösöd. Isten Jézus Krisztus által nem azért hívott el bennünket, hogy egy jellel elkülönítsen minket a többiektől, a testvértől, hanem azért mert egy fontos üzenetet bízott ránk, amit át kell adni az embereknek. A mi Istentől rendelt szolgálatunk elvégzéséhez, az értelmünkre is szükség van.

Mi következik ebből a korinthusi gyülekezet tagjai számára? „*Ezért ti is, mivel rajongtok a lelki ajándékokért, arra igyekezzetek, hogy gazdagodásotok a gyülekezet építését*

szolgálja. Ezért aki nyelveken szól, imádkozzék azért, hogy magyarázatot is tudjon adni. Mert ha nyelveken szólva imádkozom, a lelkem ugyan imádkozik, de az értelmemet nem használom. Hogyan is van tehát ez a dolog? Imádkozom lélekkel, de imádkozom értelemmel is, dicséretet éneklek lélekkel, de dicséretet éneklek értelemmel is. Mert ha csak lélekkel mondasz dicséretet, akkor aki az avatatlanok helyét foglalja el, hogyan fog áment mondani a te hálaadásodra, amikor nem is tudja, mit beszélsz? Mert te ugyan szépen adsz hálát, de a másik nem épül belőle” (1Kor 14, 12-17).

Az apostol bámulatos pásztori tapintattal akarja helyreigazítani a korinthusiakat. Nem az a célja, hogy ne legyenek lelki ajándékok a gyülekezetben. Az sem baj, ha a gyülekezeti tagok szerfelett vágyódnak ezekre az ajándékokra. Sőt a Szentlélek szabadságát is tiszteletben tartja az apostol, aki mindig a gyülekezet igényeinek megfelelő ajándékot ad, de tudja, hogy csak azok az igazi látható, hallható lelki ajándékok, amelyek a gyülekezet épülését, áldását szolgálják. Ugyanakkor a gyülekezet tagjai előtt világossá akarja tenni, hogy az értelem nélküli hangkibocsátás nem beszéd, így nem is hasznos tevékenység. Az imádságban a teljes ember meghódol Isten előtt, nemcsak a lelke, az érzelme, hanem az értelem is. Ha a nyelveken szóló az imádkozásnál önmaga sem érti amit mond, úgy az a nyelv - mint kommunikációs eszköz -, teljesen felesleges lesz. A nyelvek magyarázása nem magyarázkodás, hanem fordítás (lásd: 5. vers). Isten előtt nem kell hangokat kiadnunk ahhoz, hogy mondjunk neki valamit. De gondolat nélkül felé sem tudunk közölni semmit.

Pál, mint ahogyan a többi tanításaiban is, ismét a maga példájára hivatkozik. Nem azért van a korinthusi nyelveken szólás ellen, mert belőle ez az ajándék hiányzik. Úgy áll a gyülekezet elé, mint aki megkapta Istentől ezt az ajándékot, amit a misszióban, az evangélium hirdetésének szolgálatában folyton kamatoztatott. Boldogan vallja: *„Hálát adok Istennek, hogy mindnyájatoknál jobban tudok nyelveken szólni”* (1Kor 14, 18). Az eddig elmondottakból világos, hogy itt nem az értelmetlen hangkiadásokról beszél az apostol, hanem a pünkösdi típusú ajándékról, ami szíveket nyit meg az evangélium üzenete előtt. Pál jól tudta, hogy Isten ezt az ajándékot haszonra adta számára, mint rendkívül fontos eszközt. De ezt az ajándékot is az értelemnek kell irányítania. Ezért foglalja össze így ezt a szakaszt: *„de a gyülekezetben inkább akarok öt szót kimondani értelemmel, hogy másokat is tanítsak, mintsem tízezer szót nyelveken”* (1Kor 14, 19). Az evangéliumról elmondott öt értelmes szó többet jelent, mint a tízezer értelmetlen. Pál ténylegesen tudott más nyelveken beszélni, aminket a korinthusiak nem értettek, de a Szentlélek egyetlen ajándékát sem azért adta, hogy azzal kérkedjünk. Ezért inti így a gyülekezetet: *„Testvéreim, ne legyetek gyermekek a gondolkodásban, hanem a rosszban legyetek kiskorúak, a gondolkodásban ellenben érettek legyetek”* (1Kor 14, 20).

A kiskorú gondolkodású ember nem hívő csak hiszékeny, könnyen félrevezethető. A korinthusi nyelveken szólók egy ószövetségi próféciaóra utaltak, Ézsaiás 28, 11-12-re. *„Ezért dadogó ajakkal és idegen nyelven fog beszélni ezzel a néppel az, aki ezt mondta nekik: Itt van a nyugalom, adjatok nyugalmat a fáradtaknak! Itt van a felüdülés! De nem akartak rá hallgatni.”* Ez a prófétai mondat Jeruzsálem papjainak bűneivel kapcsolatban hangzott el akkor, amikor az asszír hódítás réme fenyegette Júdát. A dadogó ajak jellegzetes héber kifejezés volt, amit a zsidók által nem értett „barbár nyelvekre” mondtak. A vers mondanivalója az, hogy ha a próféták által küldött isteni szóra nem figyelt a nép, idegen nyelven, idegen környezetben kell megtanulnia Isten akarátát. A korinthusi nyelveken szólók azért idézik bizonyításul a maguk véleménye mellett ezt az ígét, mert a rabbinista írásmagyarázók elképzelése szerint ezekkel a jelekkel Isten a pogányoknak állít csapdát, hogy az idegen nyelv csapdául legyen nekik és ezért a bűnükért Isten őket ítélhesse. Azt állítják Pál ellenfelei: *„Úgyhogy a nyelveken való szólás jel, de nem a hívőknek, hanem a hitetleneknek, a*

prófétálás pedig nem a hitetleneknek, hanem a hívőknek szól” (1Kor 14, 22).

Pál ismét a gyakorlattal bizonyít. Tényleg jel, ha a gyülekezetben értelmetlen nyelveken imádkoznak, énekelnek, szólnak a tagok azokhoz, akik eljöttek az ígét hallgatni? A hitelent a nyelveken szólás jelensége közelebb vezet Istenhez? *„Ha tehát összejön az egész gyülekezet, és mindnyájan nyelveken szólnak, és közben bemennek oda az avatatlanok, vagy a hitetlenek, nem azt fogják-e mondani, hogy őrjöngtök? De ha valamennyien prófétálnak, és bemegy egy hitetlen, vagy be nem avatott, annak mindenki a lelkére beszél, azt mindenki megvizsgálja, és így szívének titkai nyilvánvalóvá lesznek, úgymint arcra borulva imádja az Istent, és hirdeti, hogy az Isten valóban közöttetek van” (1Kor 14, 23-25).* Ha a korinthusi nyelveken szólás lenne a jel, akkor Isten valóban csapdát állítana azoknak, akik őt keresik. És ha ez így lenne, akkor korábban a korinthusiak sem ismerték volna meg Jézust, aki által üdvössége van minden embernek.

„Mi következik mindezekből, testvéreim?” (1Kor 14, 26) - teszi fel a kérdést az apostol. Az értelmes, lefordítható nyelveken szólásnak is rendje van a gyülekezetben (1Kor 14, 26-32), ahol semmi nem történhet úgy, hogy az evangélium útját eltorlaszolja. *„Mert Isten nem a zűrzavarnak, hanem a békességnek Istene” (33.).* A bejövő embereket nem botránkoztatni, hanem segíteni kell a hitben. Ennek érdekében kell a lelki ajándékoknak együttműködni. Ezért fejeződik be így ez a beszéd: *„Ezért, testvéreim, törekedjétek a prófétálásra, de a nyelveken való szólást se akadályozzátok. Azonban minden illendően és rendben történjék” (1Kor 14, 39-40).* A karizmatikus káosz nem Isten műve. A Szentlélek azonban rendet teremt.

GYÓGYÍT-E AZ IMÁDSÁG?

A gyógyító Jézus Krisztusban hiszek, de a gyógyító erejű imádságban nem. Nem hiszem azt, hogy az imádság a hívő ember kényszerítő eszköze, amivel Istent arra lehet rávenni, hogy ő is azt akarja, amit én. Az imádság nem gyógyszer, hanem beleolvadás Isten akaratába. Ahhoz segít, hogy én elfogadjam azt, amit ő akar. Hiszen ő teremtett és ő tudja, hogy számomra mi a legjobb. Az imádság nem akarat *átvitel* az Istenre, hanem akarat *átvétel* az Istentől. Hiszek abban, hogy Isten minden betegséget meg tud gyógyítani, hatalmasabb minden betegségnél, és azt is hiszem, hogy az ember életét nem a véletlenek sora kormányozza, hanem a teremtő Isten. Hiszem azt is, hogy *„megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek, és arra nevel minket, hogy megtagadva a hitetlenséget és a világi kívánságokat, józanul, igazságosan, és kegyesen éljünk a világban, mivel várjuk a mi boldog reménységünket, a mi nagy Istenünk és üdvözítőnk, Jézus Krisztus dicsőségének megjelenését, aki önmagát adta értünk, hogy megváltson minket minden gonoszságtól, és megtisztítson minket a maga népévé, amely jócselekedetekre törekszik” (Tit 2, 11-14).*

Tehát, Isten üdvözítő kegyelme nevel. Minden, ami velünk történik, csak úgy érthető, ha látjuk Istennek azt a megjobbító kegyelmét, amivel ki akar emelni a bűn fogságából egyénenként minden embert. Ha kapcsolatban vagyunk vele, akkor ő úgy vezeti utunkat, ahogyan az örök életünk szempontjából a legjobb. A kegyelem nem a bűn következményét hátrítja el, hanem egy új kezdés lehetőségét biztosítja ahhoz, hogy készek legyünk megtagadni a hitetlenséget, ami az Istenbe vetett bizalom hiánya és a világi kívánságokat, ami az istenelleneshez való vonzódás. A kegyelem lehetősége abban van, hogy Jézus segítségével a teremtés biológiai törvényeinek megfelelően józanul, az emberek közösségében igazán és Istennel való kapcsolatunkban szentül éljünk a világban.

Mi is a betegség? Isten tökéletesnek és jónak teremtette az embert (1Móz 1, 27-31), tökéletes harmóniában a világgal. Ennek a tökéletes egyensúlynak a megrontója volt a bűn. A

Biblia szerint a bűn az egyetemes bűn következménye. Mind a héber mind pedig a görög szó amivel a Biblia a betegséget jelöli, egyformán használatos az ember legyengült, kimerült testi állapotára, és a lelki fájdalmaktól megtört életerejének kifejezésére. Ez azért van így, mert a Biblia az embert egynek és oszthatatlannak tartja. A betegség nem más, mint az emberi testben megmutatkozó harmóniazavar. A harmóniát a világban Isten teremtési rendje a törvény biztosítja, a bűn pedig törvényszegés (1Ján 3, 4). Az ember biológiai, lelki-testi, szociális és spirituális létének is vannak feltételei, törvényei. Ha ezeket áthágjuk és kibillenünk a harmóniából, akkor vagyunk betegek.

Jézus azért jött, hogy az ördög munkáit lerontsa (1Ján 3, 8) ami azt jelenti, hogy meg akarja szabadítani az embert a bűntől és annak következményétől. Jézus a megváltási terv során soha sem úgy oldotta meg a bűn által létrejött problémákat, hogy a következményt, a tünetet szüntette meg. Jézus a kórokozót, a bűnt győzte le és bennünket is ehhez a győzelemhez akar hozzásegíteni. Éden óta az ember fordítva akar szabadulni a bűntől. Nem az okot, hanem a tünetet akarja megszüntetni. Ma modernebb „körülkötőket” (1Móz 3, 7) készít és Isten számon kérő szava elől, ma is éppen úgy a másik vádolásába menekül (1Móz 3, 12-13). Isten viszont megbocsátó kegyelme ellenére nem hárítja el a bűn minden földi következményét, így a betegséget sem. Dávid gyilkosságát megbocsátotta, de annak következménye egész további életében elkísérte (2Sám 12, 13-14). Pál testébe Sátán adta a tövist – valamilyen betegséget -, és az apostol buzgó imádsága ellenére sem szabadult meg a betegségtől. Isten ezt a tövist használta fel arra, hogy Pál megőrizze hűségét és alázatosságát, ami szolgálatának végzéséhez elengedhetetlenül szükséges volt (2Kor 12, 7). Sokszor rá kell ébrednünk, hogy a tünet, a fájdalom fontos eszköz Isten kezében. Ez mutatja a bűn súlyát, visszatart a rossztól és odaűz a nagy gyógyítóhoz, Jézus Krisztushoz. Tudatosítja bennünk, hogy nem csupán egy csodás tünetmentesítésre van szükségünk, amit egy karizmatikus csodagyógyító közvetít, hanem szüntelenül Isten kegyelmére vagyunk utalva. Ha egy karizmatikus gyógyító csak a tünet ellen harcol, nem biztos, hogy Isten akarata szerint cselekszik, mert nem a harmóniát állítja helyre, hanem csak a következményt akarja megszüntetni, mint Ádám és Éva a fügefalevelekkel.

Mi a gyógyulás? Ha a betegség a bűn következménye, a bűn pedig törvényszegés, akkor a gyógyulás az ember életében a törvényszerű rend és harmónia helyreállítása. Az orvos amikor gyógyít, lényegében nem tesz más, mint hozzásegíti szervezetünket, testünket a biológia törvényszerűségeihez. A bűnbocsánat nem csupán a következmények elengedése, hanem az új kezdés lehetősége. Jézus a meggyógyított betegeket így bocsátotta el: *„Íme, meggyógyultál, többé ne vétezz, hogy valami rosszabb ne történjék veled”* (Jn 5, 14). De a bűnbocsánat nem egy konkrét betegség megszüntetését szolgálja, hanem egy új, harmonikus viszony kiépítését Istennel, emberrel és a természet világával, törvényeivel.

Ezért a gyógyulásban nekünk is nagy részünk van. Demokritosz, a jeles görög filozófus több mint 2500 esztendővel ezelőtt arról panaszkodott, hogy „az emberek az istenekhez könyörögnek egészségükért, de azt, hogy ezért ők maguk is tehetnek valamit – nem tudják”. Az orvostudomány a külső kórokozókat rendre legyőzte a történelem során. Úgy tűnik, hogy az önpusztítás ellen nincs orvosság. Isten hatalma viszont képes minden betegséget meggyógyítani, de az is igaz, amit E. G. White ír: „Amit emberi erő képes végrehajtani, ahhoz Isten nem rendel mennyei hatalmat”(VR. 1976. 305). Vajon Isten az önmagát tudatosan pusztító embernek ad-e gyógyulást? Megszünteti-e a betegség tüneteit akkor, ha józantalanul, mértéktelenül, hitetlenül éljük az életünket (Tit 2, 12)? Ha így volna, akkor felelőtlenségre nevelne minket Isten.

„A természet törvényeinek megsértése nem marad következmények nélkül. Sokan pedig amikor megbetegszenek, nem a valóságos ok számlájára írják szenvedésüket, hanem

zúgolódnak Isten ellen nyomorúságuk miatt; holott Isten nem felelős azért a szenvedésért, ami a természet törvényeinek semmibebevéséből következik. Isten életerővel ruházott fel minket. A különböző életfunkciók ellátására alkalmas szerveket formált számunkra. Azt akarja, hogy ezek a szervek egymással összhangban működjenek. Ha életerőnket gondosan őrizzük, és testünk finom gépezetét jó karban tartjuk, egészség lesz a jutalmunk. Ha azonban életerőnket túl gyorsan kimerítjük, idegrendszerünk pillanatnyi használatra kölcsönvesz energiát a maga tartalékából, és ha az egyik szerv megbetegszik, ez többi szervünket is megviseli. Az emberi természet sok visszaélést kibír látszólagos tiltakozás nélkül; majd akcióba lép, és határozott erőfeszítéseket tesz, hogy megszüntesse a helytelen életmód miatt elszenvedett következményeket. Az a harc, amit a természet ennek az állapotnak megváltoztatásáért folytat, gyakran lázban és a betegségek egyéb formáiban jelentkezik. Sok esetben, amikor az ember egészségtelen túlkapasait addig viszi, míg megbetegszik, - senki más nem tudja megtenni érte azt, amit a beteg tehet önmagáért” (E. G. White: Válaszd az életet. Bp. 1983. 125-126)

A betegség a természet erőfeszítése, amellyel igyekszik megszabadulni a szervezet az egészségi törvények áthágása folytán előállott rossztól. Betegség esetén a kórokozót meg kell állapítani. Az egészségre ártalmas körülményeken változtatni kell, a rossz szokásokat elhagyni, majd támogatni az emberi szervezetet, amikor azon munkálkodik, hogy helyreállítsa a megfelelő állapotot. Ha Isten csodatevő hatalma minden betegséget megszüntetne azoknál, akik ezt kérik, akkor a Lélek ajándéka önpusztításunkat segítené. Így ismét beállna a karizmatikus káosz és a lelki ajándék nem adna hasznot, hanem kárt okozna Isten ügyének. Mi is akkor a gyógyítás lelki ajándéka? Röviden úgy foglalhatjuk össze a lényegét: eszköznek lenni Isten kezében. Akik ezt a lelki ajándékot kapták, azokon keresztül Isten hozzásegít a gyógyulás útjának megtalálásához. Ám nem elég csak a beteg testrészeket, az elromlott életfunkciókat helyreállítani, de minden esetben a testi-lelki harmónia helyreállításán kell dolgozni. Ez mindig csodálatos dolog, de soha nem olyan csodatétel, amiben egy szenzációs cselekedetet mi hajtunk végre Isten nevében, erejének felhasználásával. A mai karizmatikus gyógyítók igen nagy problémája; elhiszik magukról, hogy ők használják a Szentlelket. Pedig a Szentléleknek kellene átengedniük a főszerepet, mert csak akkor tartós a gyógyulás, ha ő használja az embereket, akik csak eszközök az Isten kezében. Valóban, sok esetben hozzásegít Isten a Szentlélek által ahhoz, hogy az ő cselekedeteit közvetítsük az embereknek. Az imádság tesz erre igazán alkalmassá, amiben nem mi akarjuk Istent alakítani a saját elképzeléseink, terveink szerint, hanem mi alakulunk át az ő gondolatainak, akaratának rendje szerint. Ennek a lelki ajándéknak az a célja, hogy a meggyógyult is összhangba kerüljön Isten egyetemes törvényével, rendjével. Ehhez viszont a meggyógyult gondolkodási módjának át kell alakulnia.

A gyógyítás ajándékát nem a csodaváró keresztény kapja, hanem az az ember, aki keresi Isten életünket átalakító törvényszerűségeit. Így egy halálos kórral küzdő ember is lehet Krisztus által meggyógyult ember, de egy testileg teljesen ép ember is lehet halálos beteg. Isten nem a bűn által tönkretett szervezetünknek akar örök életet adni, hanem a Szentlélek által bennünk megszülető új embernek. Erről így tanította a korinthusiakat Pál apostol: *„Tudjuk pedig, hogyha földi sátorunk összeomlik, van Istentől készített hajlékunk, nem kézzel csinált, hanem örökkévaló mennyei házuk. Azért sóhajtozunk ebben a testben, mivel vágyakozunk felöltöni rá mennyből való hajlékunkat, ha ugyan nem bizonyulunk felöltözve is mezítelennek. Mert mi is, akik e sátorban vagyunk, megterhelten sóhajtozunk, minthogy nem szeretnénk ezt levetni, hanem felöltöni rá am azt, hogy a halandót elnyelje az élet. Isten pedig, aki minket erre felkészített, zálogul adta nekünk a Lelket. Tehát mindenkor bizakodunk, és tudjuk, hogy amíg a testben lakunk, távol lakunk az Úrtól; mert hitben járunk nem látásban.*

De bizakodunk, és inkább szeretnénk kiköltözni a testből, és hazaköltözni az Úrhoz. Ezért arra törekszünk, hogy akár itt lakunk még, akár elköltözünk, kedvesek legyünk neki” (2Kor 5, 1-9).

Jézus soha nem gyógyított meg senkit sem akarata ellenére. Megkérdezte a gyógyulni vágyó beteget: „*akarsz-e meggyógyulni?*” (Jn 5, 6). Ez a kérdés nem csupán a testi gyógyulásra vonatkozik, hiszen melyik szenvedő ember ne akarná ezt, hanem a lelki megújulásra is. Jézus azt kérdezi, hogy akarja-e az ember az Isten által teremtett törvényszerűségeket követni, készen van-e a lelki megújulásra. Ez azt jelenti, hogy Isten kegyelme olyan új lehetőséget teremt, amiben egész életemet, mind testemet, mind lelkemet összhangba hozom Isten akaratával, törvényeivel. Így kezdek el testileg-lelkileg egészségesen élni az Isten kegyelme által teremtett új lehetőségeimmel.

A hívő ember, aki a Lélek ajándékait kapta, éppen úgy beteg lehet mint az, aki Isten törvényei ellenére él. Ezt igazolja Jób és Pál példája. Ez a tény sok problémát okoz a hívő embernek is. Jóbhoz hasonló harcot kell megvívni azért, hogy Istenbe vetett bizodalmonk meg ne gyengüljön. Isten ma is gyógyít, de örök életünk szempontjából nem biztos, hogy hasznos a testünk gyógyulása, lehet, hogy lelki életünkre nem lesz jó hatással. Jézus sokszor úgy gyógyít meg a gyengeség okozójától, hogy a betegséget, a testi erőtlenséget meghagyja. A gyógyítás ajándéka nem az orvosok helyettesítésére adatott, hanem azért, hogy életünket Isten hatalma alá helyezzük. Amikor imádkozunk az Úr gyógyító erejéért, minden imánkban el kell mondanunk Jézussal: „*Abbá, Atyám! Minden lehetséges neked, vedd el tőlem ezt a poharat; mindazáltal ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem amint te*” (Mk 14, 36).

Az ima, nem aszpirin vagy a lázcsillapító melyek a tünetet enyhítik. Az ima arra szolgál, hogy kinyíljon a szívem, értelmem Isten akaratának megértésére. Hit által nemcsak meggyógyulni lehet, hanem azt is meg lehet tanulni, hogy betegségeinket hogyan kell hívő ember módjára hordozni. Az imának nem az a célja, hogy elhitesse velünk, hogy nem vagyunk betegek, hanem az, hogy bizni tanítson Jézus Krisztusban. Ezért Pállal elmondhatjuk: „*Mert meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelmek, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem hatalmak, sem magasság, sem mélység, sem semmiféle más teremtmény nem választhat el minket az Isten szeretetétől, amely megjelent Jézus Krisztusban, a mi Urunkban*” (Róm 8, 38). A hit általi gyógyulás nem mindig testi gyógyulást jelent, de mindig azt jelenti, hogy hittel tudom elmondani, megvallani: „*Azt pedig tudjuk, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál*” (Róm 8, 28).

MIT JELENT A PRÓFÉTÁLÁS MA?

Korunk, a misszió módszertanának százada. Lázás szorgalommal kutatjuk, hogy hogyan lehetne a Szentlélek ajándékainak segítségével pusztulásba rohanó világunkat „megmenteni”. De elfelejtjük, hogy a misszió Isten cselekedete és nem a segédmunkásoknak a feladata, hogy terveket készítsen a Mesternek. Valamikor a 19. század közepén, kitűzte a kereszténység maga elé azt a célt, hogy a világot evangelizálni fogja s közben az úgynevezett keresztény országok egyre kevésbé lettek Jézus követői. A szekularizáció nemcsak azt jelenti, hogy kevesen járnak a templomba, hanem egy értékrend váltást is jelent. Az emberek egyre kevésbé szabják életüket a Biblia normáihoz. A tanok, amit a keresztények prédikálnak, egyre kevésbé valósulnak meg az emberek, a társadalom életében. Így, a nem keresztény népek előtt úgy tűnt, hogy a fehér ember nekik akarja eladni azt az ideológiát, tanítási rendszert, ami nála nem vált be. A megüresedett, a valóságtól elszakadt evangéliumhirdetés a gyarmatosítás eszköze lett. A 19. század második felében, Afrikában született ez a mondás: „Eljöttek a fehérek és megtanítottak becsukott szemmel imádkozni, hogy közben kivegyék zsebünkből a pénzt”. A történelmileg keresztény országokban folytatott missziói fáradozások sem hoztak átütő sikert. Úgy tűnik, hogy a Szentlélek ereje elhagyott minket. Sokszor hisszük azt, hogy a

Lélek erejének hányában kell élnünk ma a keresztény életünket. Isten viszont új pünkösödöt ígér.

A felvilágosodás gondolkodásmódja, a modern technikai civilizáció racionalista gondolkodásmódja, úgy tűnt, a kereszténység ellen dolgozott. A misszióval foglalkozó szakemberek a sikertelenséget újabb és újabb, a manipulálás technikájára épülő módszerekkel akarják megszüntetni. A kudarcot megpróbáljuk palástolni szépen hangzó statisztikákkal és ez a mennyiségi mutatókban gondolkodó emberek számára talán megnyugtató, de missziói erőfeszítéseink kudarca egyre nyilvánvalóbb.

Mit lehet tenni? Világunkban már régen nem az állampolgárok felelős részvételére épülő demokrácia uralkodik, hanem ennek egy manipulált változata, amit bátran nevezhetünk „manipulokráciának”, amiben ugyan a nép szavaz, de nem igazán tudja, hogy miről dönt és lassan rájön arra, hogy csupán a már meghozott döntések legalizálására kéri a szavazatát. A misszió vajon nem egy ilyen manipulációs technikával működő „léleknyerés” a lélekmentés helyett? Krisztushoz vezetjük az embereket, vagy pedig egy egyházszervezetbe integráljuk őket? Zsákmányszerző farkas ösztön hajt előre bennünket, vagy pedig a lelkek megmentésének vágya? Ebben kell döntenünk. Ha eltévedtünk, vissza kell menni a forrásig, és itt újra kell tájékozódni. Újra meg kell értenünk azt, hogy a Szentlélek hogyan dolgozik. Vissza kell találni Jézus, sokszor korszerűtlennek tűnő munkamódszeréhez, ha igazán Krisztusról szeretnénk prédikálni. Ez az egyház mai prófétai szolgálatának titka. Ha csak a jövő titkait kutatjuk és a jelenben nem halljuk meg Isten megszólító üzenetét: hamis próféták vagyunk. A prófétálás adománya ma: Isten üzenetének ma érvényes formáját megérteni a Szentlélek mindenre megtanító munkája által és azt tovább mondani az embereknek.

„Jézus bejárta a városokat és a falvakat mind, tanított a zsinagógáikban, hirdette a mennyek országának evangéliumát, gyógyított mindenféle betegséget és erőtlenséget. Amikor látta a sokaságot, megsánta őket, mert elgyötörtek és elesettek voltak, mint a juhok pásztor nélkül. Ekkor így szólt tanítványaihoz: „Az aratnivaló sok, de a munkás kevés: kérjétek tehát az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az aratásába” (Mt 9, 35-38).

Jézus missziói fáradozásainak első szakaszát zárja le ez az ige. Elhívta tanítványait, összefoglalta az evangélium lényegét a Hegyi beszédben, majd tíz messiási jellel megmutatta, hogy úr a bűn és a halál felett. Ennek a galileai misszióútnak az összefoglalása ez a néhány mondat. Mit tanulhatunk Jézus missziói munkamódszeréből? Vajon ez a módszer alkalmazható-e a 21. században? Missziói kudarcainknak talán éppen az az oka, hogy ezektől a módszerektől eltértünk. Ezért önkritikusan kell az ige tükre elé állni.

Hogyan végezte Jézus az Isten országa evangéliumának hirdetését? Az igében azt olvassuk, hogy „bejárta a városokat és a falvakat mind”. Tehát Jézus felkereste az embereket. Ezzel szemben mi azt várjuk el, hogy ők keressenek fel bennünket. Ennek érdekében missziói stratégiai terveket készítünk, melyekben gondosan papírra vetjük, hogy a Szentlélek hogyan fog működni – szerintünk. Ezekben a tervekben még mindig csalódtunk, mégsem hagyjuk abba az eredménytelen, költséges fáradozást. Missziói sikereink érdekében – melyeket természetesen a Lélek munkájaként tüntetünk fel -, a reklám minden eszközét felhasználjuk. Költséges előállítású meghívókat nyomtatunk, újsághirdetéseket adunk fel, plakátokat készítünk, és igénybe vesszük a tömegkommunikáció megannyi eszközét. Ezek a módszereink pedig egyre kevesebb sikert hoznak, mert csupán „lelkiajándék-pótlékok”. Lehet, hogy először, másodszor eljönnek a meghívottak, de utána csak azok maradnak, akik még velünk is tartós közösségalkotásra képesek, akik éppen úgy gondolkodnak, mint mi. Megfelelkezünk arról, hogy Jézus nem lelkes tömeget toborzott, hanem az emberek problémáira kereste és adta meg Isten válaszát. Utána ment a mindennapi élet gondjaival küzdő embernek.

Ott kereste Jézus az embereket, ahol éppen voltak. A városban és a falvakban, a zsinagógában vagy a betegágyon. Azokat kereste, akiknek szüksége volt rá. Benne, általa a köznap dolgok értelmet kaptak. Tanított és hirdette a mennyek országának evangéliumát. Jézus számára az evangélium a rászoruló, önerőből tehetetlen ember számára valós megoldás volt, nem pusztán szó. Nem jótékonykodott, vagyis nem a feleslegéből adott valamit, mint ahogyan mi 21. századi emberek tesszük. A mi evangelizálásaink nagy baja az, hogy a szó mögött nem mindig látható életünk gyakorlati krisztuskövetése. Assisi Szent Ferenc, a középkor egyik legnagyobb prédikátora mondta tanítványainak: „Hirdesd az igét, és ha kell, használj szavakat is.” Mi sokszor a szavaink mögé kudarcainkat, kicsinyhitűségünket akarjuk elrejteni. A siker érdekében legfeljebb szervezett jótékonykodási akcióval akarjuk szavainkat hatékonyabbá tenni, a Szentlélek jelenlétét pótolni. Az evangelizálás nem a keresztény ideológia terjesztése szóban és írásban, hanem életmód átadás. Jézus erre az életmódra tanított szóban és cselekedetben, és ez a Szentlélek vezetése.

Jézus az emberek után ment, mint ahogyan Isten kereste az első emberpárt hús alkonyi órán. Elment a zsinagógákba, hiába mondtak róla sok igaztalan dolgot a farizeusok és az írástudók. Nem a sérelmei szerint látott, hanem a rászoruló embert kereste. Hirdette Isten országának evangéliumát, ami egy életforma, amely alkalmassá teszi az embert a mennyre. Ha az embereken és a világon sérelmeinket kérjük számon, alkalmatlanok vagyunk az evangélium hirdetésére. Ha egy keresztényt, egy gyülekezetet vagy egyházat méltánytalanság ér, tudnunk kell, hogy azt Isten valamiért megengedte. Ebből tanulni kell, meg kell keresni az okot, és nem a méltánytalanságot okozón kell elégtételt venni. Ha valakit megkorbácsolnak, akkor a korbácsoló okoz valójában fájdalmat. De a korbács csak eszköz. Ezt a kereszténynek, az egyháznak újra és újra tanulni kell. Csak önkritikusan és előítéletektől mentesen tudunk elmenni és a különböző eszmék sokszor rosszindulatú zsinagógáiban is hirdetni az evangéliumot, vagyis vállalni mindenféle erőtlenséget, betegséget, úgy, ahogyan Jézus tette.

Jézusról ezt írja Máté: „*Amikor látta a sokaságot, megszánta őket, mert elgyötörtek és elesettek voltak, mint a juhok pásztor nélkül*” (36. vers). Jézus titka a látásmódjában volt. A mi evangéliumhirdetésünk is a szemünknél kezdődik (lásd Jel 3, 18). Az evangélium hirdetése akkor lesz igazán eredményes, ha mi is ellátunk az emberek szívéig, belső gondolatáig. Ez a prófétai látás, ez a prófétaság lelke a gyülekezetben. Az evangélium nem egy új filozófia, a régi, ellehetetlenedett tanok helyén, hanem az emberi szolidaritás lehetősége. Jézus kortársai, a farizeusok is szenvedélyes ambícióval hirdették az igét, és mindent elkövettek, hogy egy pogányt zsidóvá tegyenek. Talán statisztikával jól mérhető eredményeket is elértek, de Jézus missziója más volt, mert ő az embereket pásztor nélküli juhokként látta. Missziójának lényege a könyörület volt. Ő nem csupán szánakozott a sokaságon, nem csupán a bűneik miatt korholta az embereket, hanem könyörületességre indult. Tenni akart az emberekért. Egy keresztény addig hiteles az emberek között, amíg tenni, segíteni akar. Ha nem tud belső szolidaritást vállalni, akkor nem jár Jézus útján. A másik ember ideológiai ellenség lesz és nem pásztor nélküli juh. A misszió nem azt jelenti, hogy a régi helyett egy új ideológiát adunk el nekik. Ha ez a látásmód nem alakul ki bennünk, alkalmatlanok vagyunk az evangélium hirdetésére. Ez a látásmód az előfeltétele, hogy Jézus minket is bevonjon munkájába, minket is elküldjön, mint hajdan tanítványait küldte Izráel eltévedt juhaihoz.

Ekkor szólalt meg Jézus: „*Az aratnivaló sok, de a munkás kevés: kérjétek tehát az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az aratásába*” (37-38). Sajnos mi nem úgy látjuk a világot, hogy az aratnivaló sok. Bizonyára a tanítványok is így voltak ezzel, hiszen Jézusnak nem voltak látványos eredményei. Az álmélgató, csodálkozó sokaságon túl nem tudott a mai missziói módszerek eredményességi mutatóinak megfelelő sikereket felmutatni. Mi is szeretnénk az embereket gyülekezeteink kényelmes aklába terelni, de ez nem sikerül. Ilyenkor

nem Jézus megállapításának igazságában kellene kételkednünk. Kevés az aratni való – panaszkodunk -, mert missziói stratégiai terveink mennyiségi mutatóit nem tudjuk teljesíteni. De Jézus ma sem a mi terveink homályos szemüvegén át nézi a világot. Ma is könnyörületességre indul világunk ezer és ezer nyomorúsága miatt. Látja gondosan takargatott gondjainkat is. A munkásokat ő küldi, hiszen a mi életünk ura és ma is segíteni akar minden bajunkon.

Minden keresztény ember szeretné, ha egyházaink útja a diadalmenethez hasonlítana. Ezért megpróbálunk mindenféle egyház és világpolitikai eszközzel hatalomhoz jutni, természetesen csak azért, hogy hatásosan szolgálhassunk. Elhisszük, feltételezzük, hogy Isten ügye rászorul a mi ötleteinkre, terveinkre és missziói stratégiánkra, így elmarad a misszió legfontosabb munkája, a személyes kapcsolatok építése. Erről pedig azt gondoljuk, hogy megfelelő módszerekkel a bizonyágtételt és a prédikációt „gépesíteni” lehet. Ennek az az eredménye, hogy egyre kevesebb olyan keresztény ember van, aki a másik emberért él. Mi Jézusnak nem munkásai, hanem diszpécerei, munkavezetői, mérnökei és pénzügyi szakemberei szeretnénk lenni. Közben világunkban robbanásszerűen nő a magányosság, tönkremennek a kisközösségek. Az emberek úgy gondolják, hogy önmagukat kell megvalósítani, miközben egyre szürkébb, értelmetlenebb lesz az életük. Egyre kevésbé látjuk a segítségre szorultakat. Ügyeket, terveket és célokat látunk, de nem látjuk a segítségre szoruló embert, és ezért panaszkodunk arról, hogy az aratni való kevés.

A prófétálás nem jövőbe látás, hanem Jézus megmentő szeretetének hirdetése a mai ember mai kérdéseire. Az aratnivaló nem azoknak az embereknek a sokasága, akik velünk egyetértenek, hanem azoké, akikhez Isten igéjének megoldását kell elvinnünk. Annak a felfedezésére van szükségünk, hogy egyedül a Szentlélek tud megtanítani minket arra, hogy mi az, amit a mai élet koldusai megoldásként várnak. Ahogyan a szomjazónak nem illik a víz helyett kenyeret adni, ugyanúgy nem illő dogmákat adni a megértésre, társra váró mai embernek. Nem az a prófétai igahirdetés, amikor titokzatos próféciai számításokat végzünk annak érdekében, hogy azt, amit Jézus szava szerint az Atya nem nyilatkoztatott ki nekünk, mi ügyes trükkökkel kiszámítsuk (Mt 24, 36. Mk 13, 32). A prófétai igehirdetés Isten igéjét teszi gyümölcsözővé, életet átalakítóvá az ember életében. Ez a Szentlélek ajándéka, ez az igazi csoda a mai világban.

Jézus azokhoz küld, akik megfáradtak, meg vannak terhelve az élet gondjai miatt (Mt 11, 28) akik jézusi segítségre várnak. Az embereknek ma nem világboldogító tanokra, evangelizációs hadjáratokra, nagy képességű prédikátorokra, csodagyógyítókra van szükségük, hanem megértő szeretetre. Jézus ennek munkálóivá hívott el minket. Testvérekre, barátokra, akik készek egymás terhét hordozni, és így betölteni Krisztus törvényét, aminek lényege, tartalma a szeretet (Gal 6, 2). Csak ezek az emberek látnak úgy, ahogy Jézus látott: az aratni való tényleg sok, de kevés a munkás.

Sokszor fordítva gondolkodunk erről és nagyon helytelenül úgy érezzük, mi vagyunk az aratás urai, és Jézus vet helyettünk. Azonban Jézus a magvetést bízza ránk és azt a feladatot, hogy kérjünk az aratás Urától munkásokat, de az aratás munkáját pedig sajátjának mondja. De miért kell imádkozni, ha ez a terv az Isten terve? Imáinknak nem az a célja, hogy a megváltási tervet módosítsa. Az imádságban mi változunk, munkásokká leszünk, akik szolgálai formát örökölték Jézustól, és együtt mennek vele az úton, akiknek életéből eltűnik a céltalanság, az értelmetlenség. A legkisebb dolognak is lesz célja, amit Isten beépít a másik ember üdvösségének munkálásába. Isten ezért akarja, hogy meggyógyuljon a szemünk, és úgy lássunk, mint ahogyan ő látott földi szolgálata során.

A LÉLEK GYÜMÖLCSE A KARIZMÁKBAN VALÓSUL MEG

Mikor Jézust mennybemenetele előtt a tanítványok megkérdezték, hogy mikor fogja felállítani azt az országot, amiben célba ér a megváltás terve, így utasította vissza kérésüket a Mester: „*Nem a ti dolgotok, hogy olyan időkről és alkalmakról tudjatok, amelyeket az Atya a maga hatalmába helyezett. Ellenben erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanúim lesztek Jeruzsálemben, egész Júdeában és Samáriában, sőt egészen a föld végső határáig.*” (ApCsel 1, 7-8) Jézustól ma sem kapnánk más választ. A Szentlélek által gyümölcsöző élet nem a szenzációk, hanem a megoldások élete. Nem a kiszámítható jövő titkának keresése, hanem annak az erőnek elfogadása, amely bennünket hasznossá tesz a másik ember életében. Isten önmagában mindenható, örökkévaló, és végtelen hatalmú. Hogy ezt elfogadjuk, nem kell hozzá hit. De ahhoz már igen, hogy elhiggyük: ránk is szüksége van. Szeretné, ha tanúi lennénk.

A mai ember Istenhez a végső kérdések felől szeretne közelíteni: Hogyan lehet, hogy Isten végtelen? Mit jelent, hogy örökkévaló? Hogyan lehet bizonyítani mindenhatóságát, teremtői hatalmát? Hogyan három az egy a Szentháromságban? Személy-e a Szentlélek? Ezekre a kérdésekre soha sincs megnyugtató válasz, hiszen a véges nem tudja befogadni a végtelent. Filozófus módon mindent szeretnénk tudni Istenről. Szeretnénk meghatározni, bizonyítani, de akarata szerint nem akarjuk őt követni, aki a mindenséget alkotta. Ha csődöt mondanak erőfeszítéseink, akkor hitünket veszítve kételkedni kezdünk benne. Pedig Isten szeretetéről beszél a világon minden. Logikusan gondolkodva nehéz őt letagadni. Ma is igaz, amit Pál idézett az athéni filozófusok előtt: „*mert őbenne élünk, mozgunk és vagyunk*” (ApCsel 17, 28), az írás és kevéske tapasztalatunk ellenére sem vesszük észre, hogy rossz oldalról közelítünk Istenhez? Végesként akarjuk megérteni a végtelent, személytelen erőként a személyest. Tárgyként, csodatevő erőként akarjuk bírni a Szentlelket. Értelmetlenül önmagunkhoz akarjuk kötni Istent, aki bennünket birtokol, mert övé a mennyen és a földön minden.

A végtelen megismerésének csak személyes útja van. A végtelent nem lehet meghatározni, elgondolni, egymással vagy akár önmagával szembeállítani, hanem csak tapasztalni lehet. Isten számomra csak akkor létezik, ha a személyiségem, a létem mélyén van hozzá közöm. Nem az elméleti, hanem a mindig jelenlévő Istenben kell hinnünk, bízunk és tapasztalni fogjuk, hogy ő valóban törődik az emberrel, odafigyel ránk és megért minket. Minden életkérdésünk akkor oldódik meg, amikor engedjük, hogy ő cselekedjen bennünk és általunk. Szeretne bekapcsolni minden embert az ő tervébe, hogy értelmes életünk legyen.

Ma nagyon könnyű az életcél szem elől téveszteni. Az ember elmagányosodik, mivel a boldogulás útját a másik kihasználásában látja és - Tóth Árpád szép hasonlatát felhasználva -, egyre hosszabb lesz a fényévekkel mérhető út lélektől lélekig. Eközben a kozmosz titkait feszegeti az ember, pedig Istennel és a másik emberrel való találkozása, kapcsolatápolása lenne az elérendő cél. A mások ellenében önmagát megvalósítani akaró embernek csak látszat győzelmei vannak.

A 21. századi embert már régen nem a kolera vagy a pestis veszedelme fenyegeti, hanem az önpusztítás. Önpusztító nép lettünk, hiszen történelmünk során még nem volt olyan nemzeti katasztrófánk, aminek nyomán annyi élet tört volna össze, mint például az abortuszjárványban, vagy az öngyilkossági hullámban, amit a 20. században éltünk át. Országunk az önpusztításban világelső lett. Csak a dohányzás következtében Magyarországon egy nagyobb városnyi ember – mintegy 35 ezer fő – hal meg évente. Az alkoholizmus, a kábítószer is egyre nagyobb méretekben szedi gyermek, fiatal és idős áldozatait. Nincs rá csodagyógyszer, nincs szükség hangulatjavító intézkedésekre. Annál inkább újra és egyre sürgetőbben el kell

gondolkodnunk azon; mi végre élünk itt a földön? Ha önmagunkért, ha a testleépítő szórakozásért, ha a „csak egyszer élünk, úgyis meghalunk” szlogenért, akkor nem nehéz kitalálni, mire viszi az ember. De a szellemi szemét is épp úgy fertőz, mint a szakszerűtlenül kezelt hulladék. Ezért a Szentlélek erejére, áldására, a jóra való nevelésére ma sokkal nagyobb mértékben van szükségünk, mint valaha. És ha még párosul a szeretettel is - mint a lélek gyümölcsével -, akkor gyakorlati életünk mások áldására szolgál. Újra fel kell fedezni a szépet, jót, maradandót, hasznosat. Újra meg kellene tanulni a dolgok fontossági sorrendjét, hiszen mindezek minket is nemesítenek.

Emberi létünknek nagy epidemiológiai válságát gyakran vallásos és nem vallásos prédikálással, hittérítéssel, a régi hagyományok mesterséges ébrentartásával akarjuk gyógyítani a Szentlélek jelenléte nélkül, és csodálkozunk eredménytelenségünkön. A mai embernek nem prédikálásra van szüksége, nem a különféle ideológiák fanatikus terjesztői fogják mai világunk problémáit megoldani. Szemléletváltásra van szükségünk. Isten velünk és általunk szeretne dolgozni. Nem arra vágyik, hogy csupán prédikáljunk róla és a szépet hirdető gyülekezetévé legyünk, hanem, hogy vele naponta élő kapcsolatban legyünk, mely kihat másokra is. Ezért adta azokat a lelki ajándékokat, amelyekkel nagy munkát végezhetnénk felebarátaink között. Nem szabad azokat mélyre elásnunk, mint ahogyan ezt az egytalentumos szolga tette. Isten Szentlelke ma is szolgálatra adja kincseit és az ő erejét. Nem kiszolgálunk kell az embereket, hanem Krisztus megbízásából emberré, testvérré, bibliai szóval - felebaráttá kell lenni. Felebarát minden ember, akiért tehetek valamit, mert benne Jézus közelít hozzám (vö. Mt 25, 35-36).

Istennek szüksége van rád! Csak ennek a felismerése szabadít meg az egyedüllét magányától. Ez a küldetésed, életed értelme, ez a misszió Biblia szerinti tartalma. Ne úgy gondolkodjunk a misszióról, mintha valamilyen különös keresztény köntösbe öltöztetett átagítáló tevékenység lenne, hanem a felebaráti lét megélése. A ma embere előtt, aki megcsömörlött a fogyasztói társadalom ezerarcú manipulációjától, megkérdőjeleződött a misszió értelme. Szabad-e, lehet-e jó lelkiismerettel bárkit is hitre agítani? Egyre jobban megerősödik bennünk az a felismerés, hogy Jézusnak nem ez volt a munkamódszere, nem ez Isten akarata. Mégis sokan gondolják azt, hogy ügyes érvelési technikával, modern reklámfogásokkal el lehet hitetni, hogy csak nekünk van igazunk, egyedül mi képviseljük helyesen az igazságot. Vagyis az igazságot úgy kell elfogadtatni a másik emberrel, mint ahogyan egy új mosóport, vagy egy fogkrémet azzal a különbséggel, hogy az evangéliumot egy kicsit jobb és nemesebb árunak tartjuk. A siker sem attól függ, hogy hány kiképzett, a meggyőzés fortélyával rendelkező szakembert tudunk munkába állítani, akik kiválóan megtanulták a hitre agitálás művészetét. Eközben a Szentlélek – megszorodva visszavonul.

Ez az „ál-profizmus” azért téves út, azért zsákutca, mert a gyülekezeti tagok, a köznapi keresztények, akik ott élnek a misszió frontvonalán, egyre inkább úgy érzik, hogy nekik nincs más dolguk, mint anyagi eszközeikkel biztosítani a misszió szakembereinek munkáját. Ezzel megváltják a jegyet ahhoz, hogy az eszmék küzdőterén pályára lépő csapatoknak szurkoljanak az élet nagy stadionjában. A misszió egy nagyszabású sportviadal lesz, ahol a „szurkolók” biztatnak és kifütyülnek, éljeneznek vagy fujjolnak, de nem vesznek részt a küzdelemben. Ehhez pedig nincs szükség a Lélek erejére, és Jézus akaratával sem egyezik. Ő mindenkit hív és mindenkit biztat a munkára.

Jézusnak hitvalló emberekre van szüksége, akik a Szentlélek által a legszélesebb körű tanúskodást nyújtják Isten és Jézus szeretetéről. A saját életünket és egyházunk ezer gondját megoldhatatlan feladványnak látjuk, de higgyünk benne, hogy Jézusnak száz útja van ott, ahol mi egyet sem látunk. A Szentlélek gondoskodik megoldásról, nagyszerű képességeket ad az embereknek. Bátran kérjük el, és bátran használjuk azokat. Nem kell attól félnünk, hogy

elfogynak, kimerülnek a Szentlélek gazdag tárházai. Így a gyülekezet tagjai nem csupán nézők lehetnek, hanem főszereplők a misszió munkájában. Az ő életükön, munkájukon, szolgálatukon mérik le az emberek azt, hogy mit jelent a kereszténység alapigazsága; Jézus megváltott minket, és az ő igazsága magáéhoz emel.

...„erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanúim lesztek Jeruzsálemben, egész Júdeában és Samáriában, sőt egészen a föld végső határáig” (ApCsel 1, 8), - mondta Jézus tanítványainak, mielőtt elment volna erről a földről. Jézusnak tehát az az akarata, hogy mindenki, aki őt követi tanú és nem agitátor legyen, aki nem a maga véleményét akarja mindenáron elfogadtatni. Az ilyen tanú vétett már az ókorban is a perrendtartás ellen. Esküdözött, magyarázott, de hiányzott állításainak valóságtartalma. Csak az lehetett tanú, aki valamit átélt, amiről közvetlen élménye van. Csak azt tudom hitelt érdemlően bizonyítani, aminek részese voltam. Ha csak hallottam, vagy csak elhittem valamit de nem próbáltam ki, arról csak vitatkozni, magyarázkodni tudok. Ha nem voltam ott, ahol a tanúsítandó esemény történt, és csak hallomásból értesültem a történetekről, akkor nem vagyok hitelt érdemlő, bizonyító erejű tanú.

Istennek ezért olyan emberekre van szüksége, akik vele járnak, az embereknek pedig olyan tanúkra, akik nemcsak azt tudják, hogy minek kellene történni, mit és hogyan kellene hinni és remélni, hanem olyanokra, akik mindezt megtanulták Jézustól, és ezt gyakorolják is. Hisznek, remélnék és szeretnek azért, hogy mindenkit megtanítsanak a jézusi magatartásra: „Az az indulat legyen bennetek, ami Krisztus Jézusban is megvolt (Fil 2, 5). Az ő elfogadásának titka akkor is és most is egy rövid mondatba befér: Jer és kövess engem.

Jézus azt akarja, hogy minden gondunkat, bajunkat tegyük le nála. Ne privatizáljuk az ő erejét, amivel úrrá akarunk lenni problémáink fölött, hanem engedjük, hogy gondjainkat valóban ő hordozza. Hogy valóban a Szentlélek legyen az, aki megtanít minket minden igazságra. Csak így lehetünk szabadok az ő követésére. A krisztuskövetés nem egyedül vállalt nehéz út, hanem szabadság arra, hogy vele együtt járjunk. A misszió nem elvekről szól, hanem erről az útról. Nem csak akkor végezzük a misszió munkáját ha prédikálunk, ha megpróbáljuk gondolatainkat másoknak átadni, hanem akkor, amikor életünk minden pillanatában vállaljuk magunkat és vállaljuk azt az utat, amin Jézussal együtt haladunk.

Ezt az életformát csak akkor lehet vállalni, ha egy belső tűz, Jézus mindennapi jelenlétének tüze, a küldetés éget. Naponta fel kell ismerni magunkban, hogy minden percnél van valamilyen rendeltetése, minden ránk váró feladat Isten óriás zenekarában egy-egy szólam, amit Isten ránk bízott. Mi vagyunk Isten keze amellyel simogat, áld a mindenség Ura.

AZ EGYHÁZ PRÓFÉTAI KÉPE: SZERETETKÖZÖSSÉG KRISZTUSBAN

A pünkösdi várakozás csendje kötötte össze a tanítványok szívét. Ez tette lélekmentővé a jeruzsálemi kisdéd tanítványi csoportot. A felház csendje - és nem az evangelizációs kampányok zaja - kell ahhoz, hogy „a késői eső ideje” eljőjön. A Szentlélek kitöltetett volna már, ha lennének olyanok, akik a felház csendjében készek befogadni őt. Nem a világmisszió stratégiai terve készült itt, hanem a Krisztustól kapott feladat terhe alatt megtalálták egymás kezét, felfedezték a másik jobbik énjét. Így töltetett ki rájuk a Szentlélek.

A karizmák nélkül életképtelen a gyülekezet közössége. Ezek a lelki ajándékok mind-mind a szeretet megvalósulásának eszközei. Krisztus teste nélkülük erőtlen test. A mai egyháznak is - ha megtalálható benne, ha ismertetőjele a szeretet -, szüksége van a Lélek ajándékaira. Ezek nem a mi képességeink, hanem ajándékok, melyeket Istentől kapunk azért, hogy szolgáljunk, segítsünk egymásnak. Az egyház a másokért itt élő emberek közössége, ahol a másik emberért felelősek vagyunk. Krisztus keresztyén alatt született talán akkor, amikor

Máriát Jánosra bízta a keresztre feszített Jézus (Jn 19, 25-27). Az egyházat nem a szervezet, a hierarchia teszi egyházzá, hanem a különböző lelki ajándékkal rendelkező tagok egymást kiegészítő, egymás szolgálatát segítő közössége. Ez nem a mi érdemünk, hanem a Szentlélek munkája. Egyedül ő képes arra a csodára, hogy embert emberrel, szívet szívvel összekössön. Ha hiányzik a Szentléleknek ez a szíveket összekötő, szolgálatra képesítő munkája az egyház életéből, akkor hitelképtelenek leszünk mindenki előtt.

Az egyház nem cél, hanem lehetőség a szolgálatra. Benne nem a hatalom értékrendjeinek kell uralkodniuk. Amikor a Zebedeus fiainak anyja részt kér fia számára az uralkodásban, a Mester mindenki számára jól érthetően elmondta, hogy az ő országában más értékrend uralkodik. *„Tudjátok, hogy a népek fejedelmei uralkodnak rajtuk, és a nagyok hatalmaskodnak rajtuk. De közöttetek ne így legyen: hanem aki naggyá akar lenni közöttetek, az legyen a szolgátok, és aki közöttetek első akar lenni, az legyen a rabszolgátok. Mint ahogy az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért”* (Mt 20, 25-28). Sokan az általunk megismert jó diktatórikus kötelezésével akarnak jót teremteni a világban. A Zebedeus fiak mamája úgy gondolta, hogy a világon akkor valósul meg a jó, ha az ő két valóban rendes fia kerül uralomra. Szerinte a siker alapja a jó organizáció, és a rátermett emberek megbízása. Jézus organikusan, a tennivaló, a szolgálat felől gondolkodik. A világban a keresztyény, észrevétlenül ható és jelenlévő só. Ízesít, romlástól óv, de nem uralkodik (Mt 5, 13. Mk 9, 50).

Ezt az alapelvet mi sokszor elfeledtük, ezért Isten megengedte, hogy egyháza a sikerek, és a bukások útját járja. A próféták igehirdetése óta, időszerű Hóseás próféta felszólítása: *„Ismerjük hát meg, törekedjünk megismerni az URat! Eljövetele biztos, mint a hajnalhasadás, eljön hozzánk, mint őszi eső, mint tavaszi eső, mely megáztatja a földet”* (Hós 6, 3). Istent nem lehet megismerni passzív szemlélődés által. Nem tétlen várakozás a reménység. Jézus jön, de csak az lesz a boldog szolga, *„akit munkában talál ura, amikor megjön”* (Mt 24, 46). Az ókori Palesztinában a földművelés volt a legáltalánosabb, mindenki által ismert munka. A próféta által használt kép is erre utal. A termés biztos alapja a korai és késői eső. Ha az egyik elmaradt, akkor nyomorúság köszöntött az országra. A bizonyágtévő keresztyény élet minden fáradozására ad Isten korai és késői esőt.

Ennek a próféta által használt természeti képnek alapján hisszük, hogy Isten a megváltás tervének fordulópontjain a Szentlélek különleges ajándékaival segíti népét, azokat, akik folyamatosan termik a Lélek gyümölcsét, a szeretetet. Erre az ígére hivatkozott Péter apostol is pünkösdkor (ApCsel 2, 16-21. vö. Jóel 3, 1-5). Erre a különleges segítségre, a késői eső kitöltetésére van szüksége Isten népének Jézus második eljövetele előtt, amikor a természetben, a társadalomban de még az egyház életén belül is megmutatkoznak a Szentlélek visszautasításának jelei. Fontos - a Biblia szándékának megfelelően -, jól érteni ezt a képet. Itt nem egyszer történt, különleges eseményről van szó, hanem a megváltási terv igen fontos törvényszerűségéről.

A Szentlélek akkor tudja gazdagítani Isten népét lelki ajándékokkal, karizmákkal, ha Krisztus szeretete él bennünk. Ez a szeretet aktív és a mindennapi kötelességeink örömteli teljesítésében kamatozik. Nekünk nem az a feladatunk, hogy a megváltási terv kommentátorai legyünk és a napi kicsin való hűség helyett a nagy csodákra várjunk. Számtalanszor úgy gondoljuk, hogy a Szentlélek majd az egész világot a mi elképzeléseink szerint alakítja. De a Szentlélek munkáját senki sem tudja ilyen formában befolyásolni. Aki így gondolkodik, félreérti a Szentlélek munkáját. Ő soha nem lesz a mi szolgánk, nekünk kell az ő segítségével Isten képére és hasonlatosságára alakulni.

A természeti kép tartalma eligazít bennünket, hogy mit jelent a késői eső. Palesztina szubtrópusi klímáját két esős évszak jellemzi. A korai eső az őszi betakarítás után, október-

novemberben hullik, és a kései eső, mely a téli időszak után, április-májusban. A két eső időszak határozza meg a termést. A korai eső feladata, hogy a nyári hőség miatt kiszáradt földet meglágyítsa. E nélkül nem lehetett sem szántani, sem vetni. Ha a mag nem került a földbe, hiába hullott a kései eső. Pünkösöd óta rendelkezésünkre áll az evangélium korai esője. Meg kell hallanunk Jézus Krisztus hívó szavát, meg kell tanulnunk Krisztus követni a mindennapi kötelességteljesítésünk útján. Ebben a Szentlélek a segítségünk.

A korai eső eredménye nem volt látványos. Csak annyi történt, hogy rendben földbe került a mag. A késői eső feladata más volt. Az biztosította a gazdag termést. Ha kimaradt a kései eső, akkor a forró tavaszi szél a sirokkó, tönkretette a gyümölcsöt és az egész termést. Ez erősítette meg a vetést a forró nyári szárazság megpróbáltatásaira. A kései eső idején már hiába vetett volna a gazda, hiszen ez az eső az elvetett mag beérleléséhez volt szükséges. Isten is célhoz akarja vezetni a megváltás művét nemcsak a világ életében, hanem a mi életünkben is. Fel akar készíteni minket a győzelemre. Ezért a késői eső áldásában csak azok fognak részesedni, akiknek szívében a korai eső elvégezte a munkáját.

A Szentlélek nem a közeljövőben eljövendő valóság, hanem kezdettől itt lévő isteni személy, aki a világot fenntartja és diadalra juttatja. Nekünk nem csupán egy Istentől kapott lehetőségünk van arra, hogy elfogadjuk Jézus kegyelmét, hanem a Szentlélek a megváltás munkáját bennünk, emberekben is elvégzi. Csak a Lélek által fogadhatjuk el Jézust személyes megváltónknak, aki által újjászülethetünk. Ez nem a mi munkánk eredménye, ezt Isten munkálja bennünk. A Biblia nem ismer külön „Szentlélek-keresztiséget” a hitvalló keresztiség után, hanem a keresztiséget megelőző hitvallást, a Szentlélek munkája eredményének tartja. A keresztiség annak a megvallása, hogy elfogadjuk azt a hihetetlennek tűnő dolgot, hogy Isten Jézus által szeretettel úgy fogad el minket, ahogyan vagyunk. Ezért keresztelkedünk meg Krisztusban (Róm 6, 1-11). A Szentléleknek ez a munkája tesz alkalmassá arra, hogy mi is befogadjuk Isten szeretetét, hiszen csak ekkor lehet bizodalmunk az ítélet napjához (1Jn 4, 17). Az ember életében nem pótolhatja a késői eső a korai eső hiányát. Aki a Lélek gyümölcse, a szeretet helyett az önzés útján jár, arra hiába hull a késői eső.

A Szentlélek kitöltésére, a késői eső áldására várni újjászületés és naponkénti megtérés nélkül - illúzió. Így a balga szüzek váraoztak, akik azt gondolták, hogy a vőlegény késik, pedig ők nem voltak készen a fogadására (Mt 25, 1-13). Akkor várom Krisztus, ha a Szentlélek naponta termi bennem a szeretet gyümölcsét. Ennek az a jele, hogy az önzés értékrendje helyett egy más, Istennel, világgal és a felebaráttal kialakított harmonikus életrend foglalja el belső emberünket. Ezért ma nem az a feladatunk, hogy a késői esőt, a Szentlélek ajándékainak különleges kitöltését sürgezzük, hanem az, hogy a szeretet értékrendje szerinti életet gyakoroljuk. Imádságainkkal nem a Szentlelket kell munkára serkenteni, hanem át kell adni magunkat Istennek, hogy legyőzze bennünk az önzést, ami a szeretet legnagyobb akadálya.

Isten népének ma nem karizmatikus csodákra van szüksége, még csak nem is az elmaradt szenzációk ártnak az evangélium ügyének. Megújulásra, reformációra van szükségünk. Ez a Szentlélek gyakorlati munkája egyéni és közösségi életünkben. A megújulás és a reformáció a Szentlélek két, megkülönböztethető, de egymástól el nem választható munkája. Mindkettőnek egy a célja: a Lélek gyümölcse és a lelki ajándékok segítségével építse a Krisztus testét, a gyülekezetet. „A megújulás a lelki élet újjászületését jelenti, a szellemi és lelki erők megelevenedését, feltámadást a lelki halálból. A reformáció újjászerveződést jelent, az eszmék, elméletek, szokások és a gyakorlat megváltozását” (E. G. White: Review and Herald 1902. február 25.). Mindkettőt a Szentlélek végzi, de az emberi erőfeszítések meghamisítják. Nem egyházi rendelkezések, egyházpolitikai döntések vagy zsinati határozatok hozzák létre, hanem a szeretetben járó emberek engedelmsége. Fel kell

fedeznünk az „ismeretlen” Szentlelket, aki képes megváltoztatni életünket és képes az egyházat szeretetközösséggé alakítani. Azt kell tennünk, mint amit az apostolok tettek pünkösd előtt. Isten használni akar minket, nem mond le rólunk. Célt, értelmet akar adni hétköznapjainknak. Nem mi várjuk a Szentlelket, hanem Isten Lelke vár ránk. Mert az ember csak a szeretetben éri el létének igazi célját. Így maradhatunk meg embernek, az embertelenségben.

Tartalom

1. Miért ismeretlen a Szentlélek?
2. Ki is a Szentlélek?
3. A Szentlélek jelenléte a világban
4. „Ha nem születtek újjá víztől és Lélektől”
5. „Gyümölcseiről ismeritek meg”
6. Az ezerarcú szeretet
 - A szeretet, mint öröm
 - A szeretet békesség
 - A szeretet türelem
 - A szeretet szívesség
 - A szeretet jóság
 - A szeretet hűség
 - A szeretet szelídség
 - A szeretet önmegtartóztatás
7. „Haszonra adatik a Lélek kijelentése”
8. A karizmatikus káosz
9. Érthetetlen-e az angyalok nyelve?
10. Gyógyít-e az imádság?
11. Mit jelent a prófétálás ma?
12. A Lélek gyümölcse a karizmákban valósul meg ma
13. Az egyház prófétai képe: szeretetközösség Krisztusban